

Beheersplan 2017-2022; advies m.b.t. parkherstel

objectnummer GWN10100

Groot Bijsterveld

Montfortlaan 12
5688 NM Oirschot

“Deus Solus – Ave Maria”

“Ultima Lated” - wat komt, weten we niet.

COLOFON

april 2017

ing. V.P.D. Stalman – Groenwacht Nederland

‘expertise van groene meerwaarde’

Raaigras 49
8043 KR ZWOLLE

☎ 06-53780907
stalman@groenwachtnederland.nl

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op welke manier dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de Groenwacht Nederland.

copyright © 2017 Groenwacht Nederland

INHOUD

Inleiding	5
1 Kengegevens	7
1.1 Complexnaam	7
1.2 Bescherming monumentenwet 1988	7
1.3 Kaart bescherming complex	7
1.4 Kadastrale gegevens	7
1.5 Contactpersoon	7
2 Geomorfologie, bodem en waterhuishouding	8
3 Cultuurhistorische ontwikkeling	12
3.1 Groot Bijsterveld vóór 1758	12
3.2 Groot Bijsterveld 1758-1903	12
3.3 Groot Bijsterveld na 1903	15
3.4 De architectuur	18
3.5 Samenvatting	21
4 Beheersvisie en advies parkherstel	23
4.1 Groot Bijsterveld - algemeen	23
4.2 Parkaanleg Groot Bijsterveld	26
4.3 Entreegebied	38
4.4 Parkweide	40
4.5 Waterpartijen en directe omgeving	43
4.6 Noordelijk parkdeel	47
4.7 Begraafplaats	50
5 Bijlagen	52
BIJLAGE 1 Kaart grens plangebied en Digitale Kadastrale Kaart	53
BIJLAGE 2 Redengevende omschrijving	54
BIJLAGE 3 Inspectie-indelingskaart: Toponiemen	56
BIJLAGE 4 Inspectie-indelingskaart: Vakken en afdelingenkaart	57
BIJLAGE 5 Boompuntenkaart	58
BIJLAGE 7 Boompuntenkaart – te vellen bomen	59
BIJLAGE 8 Bomenoverzichten	60

Afb. 1.1 Ligging van Groot Bijsterveld te Oirschot.
De rode stip geeft de locatie in Noord-Brabant aan.

Afb. 1.2 Groot Bijsterveld te Oirschot op de Topografische kaart.
Ondergrond: Open_topkaart - Top10NL
Het gebied binnen de rode lijn geeft het plangebied aan.

INLEIDING

(Oud)-Bijsterveld is een buitenplaats te Oirschot met een geschiedenis die terug gaat tot de 14de eeuw, toen op die plaats een oud slot stond. In 1775 werd het slotje afgebroken en bouwde de toenmalige heer van Oirschot, Sweerts de Landas, een nieuw huis. Aan het begin van de 20ste eeuw betrokken de Paters Montfortanen het goed, en breiden huis en park uit tot de huidige omvang.

Op 20 december heeft de gemeenteraad unaniem besloten om een krediet beschikbaar te stellen voor de ontwikkeling, beheer en onderhoud van Groot Bijsterveld. Hiermee gaat de ontwikkeling van Groot Bijsterveld een nieuwe fase in.

Het plan van VB2 Vastgoed gaat Groot Bijsterveld B.V. uitvoeren. Deze partij gaat aan de slag met het beheer en de ontwikkeling. De gemeente Oirschot heeft het beheer van het landgoed op 2 januari 2017 overgedragen aan de BV.

Het plan dat Hylkema Consultants in opdracht van VB2 Vastgoed heeft ontwikkeld voor de herontwikkeling van het klooster Groot Bijsterveld in Oirschot is in september 2016 aan het college en de raad en in december 2016 aan de buurt en belanghebbenden gepresenteerd en positief ontvangen. Het voorlopig ontwerp is gepresenteerd op 11 april 2017. Het plan omvat een woonzorgcomplex waarbij het hoofdhuis wordt heringedeeld naar 30 appartementen en ondersteunende functies. De dwarsvleugel uit 1957 zal worden geamoveerd. Hiervoor in de plaats zal een nieuw volume (het Koetshuis) worden gerealiseerd met 16 appartementen. In de architectuur zal het hoofdhuis met beide zijvleugels weer los komen van de kapel en de dwarsvleugel waardoor de oorspronkelijke allure en de menselijke maat weer worden hersteld. Op het meer naar achteren gelegen deel van het privé-woonensemble zal een Oranjerie worden gebouwd met 16 tot 24 levensloopbestendige appartementen waar senioren op hun oude dag op deze prachtige buitenplaats kunnen blijven resideren. Buiten het woongedeelte zal het fraaie park volledig openbaar worden en ingericht worden als 'devotiepark'.

Groenwacht Nederland heeft voorliggend beheerplan opgesteld en er worden adviezen gegeven over de instandhouding en het herstel van het park. De huidige situatie van het park is in kaart gebracht door middel van een inspectierapport¹ (0-meting).

Het park, oorspronkelijk als functionele aanleg bij de buitenplaats (kasteel), werd door de Paters Montfortanen na 1903 aangelegd met een religieus en devotioneel doel. Het vormt echter ook een oase van rust wat de moeite van het behouden meer dan waard is.

Het park is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorisch belang als uitdrukking van ontwikkeling van kasteel naar klooster - vanwege de herkenbare gebruiksgeschiedenis.

Het park heeft ensemblewaarden vanwege de situering en de samenhang met de kapel, het kloostercomplex, de gebouwde ornamenten en de relatie met de ontwikkeling van de kloosternederzetting.

Doelstelling cultuurhistorie: behoud en versterking van de historische parkaanleg. Doel is het in stand houden van de historische structuurbepalende onderdelen en waar ze zijn vervaagd, deze onderdelen te herstellen.

Doelstelling natuur: behoud, versterking en ontwikkeling van de natuurwaarden, voor zover deze niet strijdig zijn met de doelstelling cultuurhistorie.

Doelstelling recreatie: behoud en versterking van de recreatieve betekenis van het park als 'devotiepark', voor zover dit niet strijdig is met de doelstellingen voor cultuurhistorie en natuur.

"De in dit beheerplan voorgestelde (herstel)maatregelen zijn vergunningplichtig ingevolge de Wet natuurbescherming (1 januari 2017). Indien met de werkzaamheden aanvangt, moet worden nagegaan of de Flora- en faunawet van toepassing is en gedragsregels moeten worden gevolgd."

¹ Inspectierapport Groot Bijsterveld 10100.17.000, Groenwacht Nederland, februari 2017

Afb. 1.3 Luchtfoto van Groot Bijsterveld en omgeving. Het gebied binnen de rode lijn is het plangebied.
Bron: luchtfoto, © Esri 2011

Afb. 1.4 Digitale Kadastrale kaart van Groot Bijsterveld.
Bron: Esri Nederland, Kadaster.

1. KENGEGEVENS

1.1 Monumentennaam

Naam	:	Kasteel Oud-Beysterveld
Straat	:	Montfortlaan 12
Postcode en plaats	:	5688 NM Oirschot
Gemeente	:	Oirschot
Provincie	:	Noord-Brabant

1.2 Bescherming ingevolge artikel 6 van de Monumentenwet 1988:

Aanwijzing als	:	beschermd
Aanwijzingsbesluit	:	
Datum inschrijving in monumentenregister	:	18 mei 1967
Monumentnummer	:	31303
Bijzonderheden	:	oorspronkelijke functie – kasteel, buitenplaats
Kaart met de grens van het plangebied	:	bijlage 1
Redengevende omschrijving	:	bijlage 2

1.3 Kaart complex

Kaart, zie afbeelding 1.3

Oppervlakte van het plangebied ²	:	5.68.29 ha
---	---	------------

1.4 Kadastrale gegevens

Betreft beheerplangebied

Kadastrale gemeente	:	Oirschot
Sectie en perceelnrs.	:	D 2792, kloostercomplex en D 4965, parkaanleg

1.5 Contactpersoon

Naam	:	Groot Bijsterveld B.V.
	:	de heer Cor van Beers – VB2 Vastgoed
Adres	:	Postbus 45
Postcode en Plaats	:	5688 ZG Oirschot

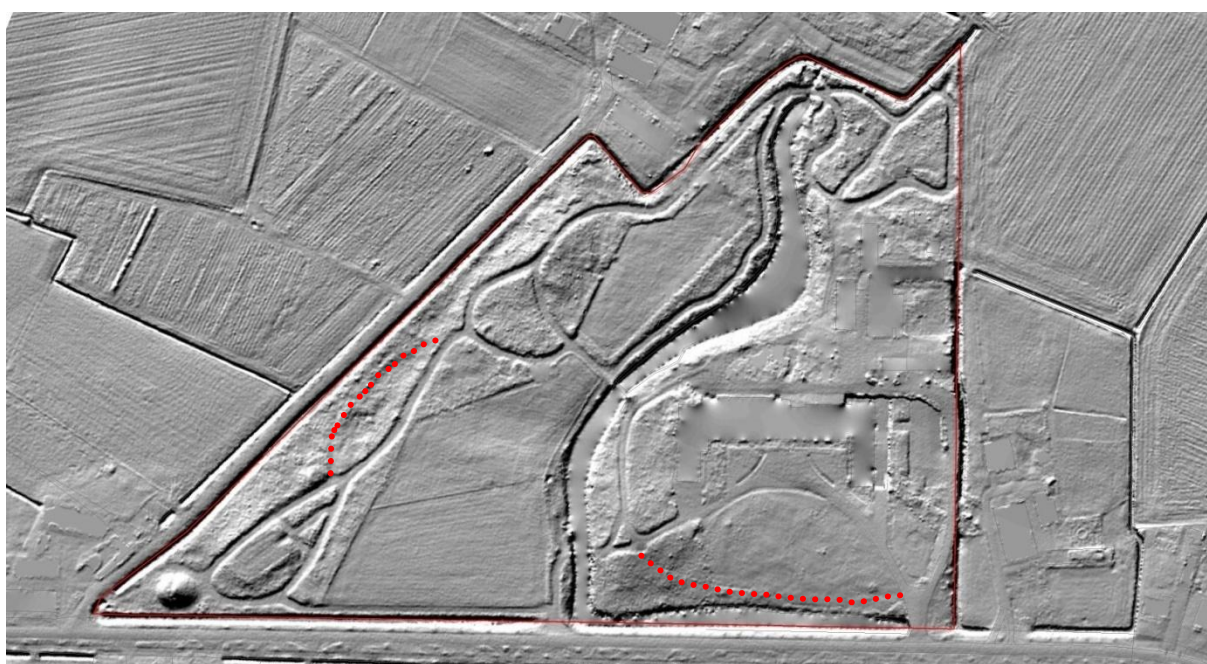
² Oppervlakte gemeten in ArcGis

2 GEOMORFOLOGIE, BODEM EN WATERHUISHOUDING

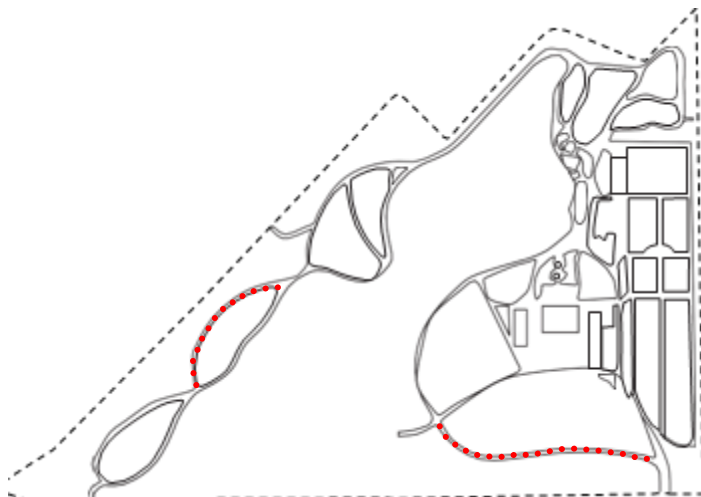
Afb. 2.1 Geomorfologische kaart - bron: Bodematlas Provincie Noord-Brabant.

Legenda: blauw - beekoverstromingsvlakten en bruin - dekzandruggen

Afb. 2.2 Hoogtekaart (AHN2 - hillshade) van Groot Bijsterveld en omgeving.
Bron: www.ahn.nl (Actueel Hoogtebestand van Nederland)

De hoogtekaart geeft een duidelijk beeld van het reliëf in het terrein. Met name de huidige padenstructuur is duidelijk zichtbaar. In vergelijking met de padenstructuur uit 1904 is in het westelijke deel nog net zichtbaar de contouren van het buitenste pad en bij het 'entreegebied' - zie en afbeelding 2.2.1..

Afb. 2.2.1 Padenstructuur in 1904 – bron: Rapport 250, Cultuurhistorische analyse en waardering Groot Bijsterveld, Luc Joosten - september 2009.

Afb. 2.3 Bodemaart - bron: Bodematlas Provincie Noord-Brabant.

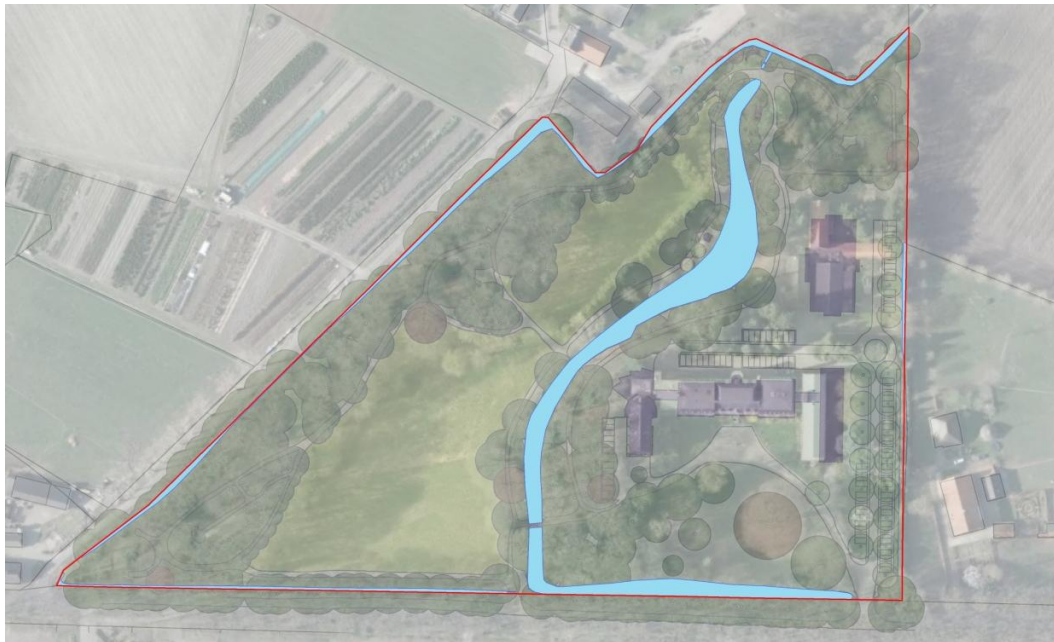
Grondsoort **zEZ23**: dit is een hoge zwarte enkeerdgrond en bestaat uit lemig fijn zand.

Enkeerdgronden bestaan uit een humusrijke bruinegekleurde laag grond, het esdek, van ten minste vijftig centimeter dik. In de Nederlandse bodemclassificatie vallen enkeerdgronden onder de zogenaamde dikke eerdgronden. Deze bodemsoort komt voor in zandlandschappen die gevormd zijn in het Pleistoceen.

Zwarte enkeerdgronden: ontstaan door het gebruik van heideplaggen binnen het potstalsysteem, waarbij de grond werd bemest met dierlijke mest en plaggen. De A-horizont heeft minstens een dikte van vijftig centimeter en heeft een zwarte kleur. In enkeerdgronden wortelen planten tot de C-horizont die van 0 tot 80- centimeter diepte begint.

Grondwatertrap (cm-mv)	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Gemiddeld hoogste grondwaterstand in cm. beneden maaiveld	< 40	< 40	< 40	> 40	< 40	40 – 80	80 - 140	> 140
Gemiddeld laagste grondwaterstand in cm. beneden maaiveld	< 50	50 – 80	80 – 120	80 – 120	> 120	> 120	> 120	> 160

De grondwatertrap in het plangebied varieert van GWT V in het noordelijke en oostelijke deel van de aanleg en GWT VI in het zuidelijke deel (parkweide).

Afb. 2.4 De waterpartijen binnen het plangebied.

De landschappelijk gegraven vijverpartij heeft een vloeiende vorm die zich plaatselijk verbreedt en versmalt. Direct achter het huis heeft de waterpartij zich verbreedt tot een vijver. Het overtollige water van de vijver wordt afgevoerd via een regelbare stuw op de noordelijk gelegen watergang.

Langs de Montfortlaan loopt de watergang, die het water naar de gegraven vijvers aangevoerd. Langs de westkant – de doodlopende weg Bijsterveld – loopt een watergang, die afwatert op de noordelijk gelegen watergang en doorloopt in het agrarische gebied. Aan de oostkant zijn nog de restanten zichtbaar – ter hoogte van de voormalige moestuin – van een scheidingssloot, die niet watervoerend is.

De gegraven vijvers zijn grotendeels beschoeid. Deze beschoeiing is in de jaren '70 van de vorige eeuw door de Paters Montfortanen voor het laatst hersteld en aangebracht. Thans verkeert de beschoeiing in een matige staat. Door fluctuatie van de waterspiegel en het grotendeels verdwijnen van de beschoeiing is de oeverbelijning vervaagd.

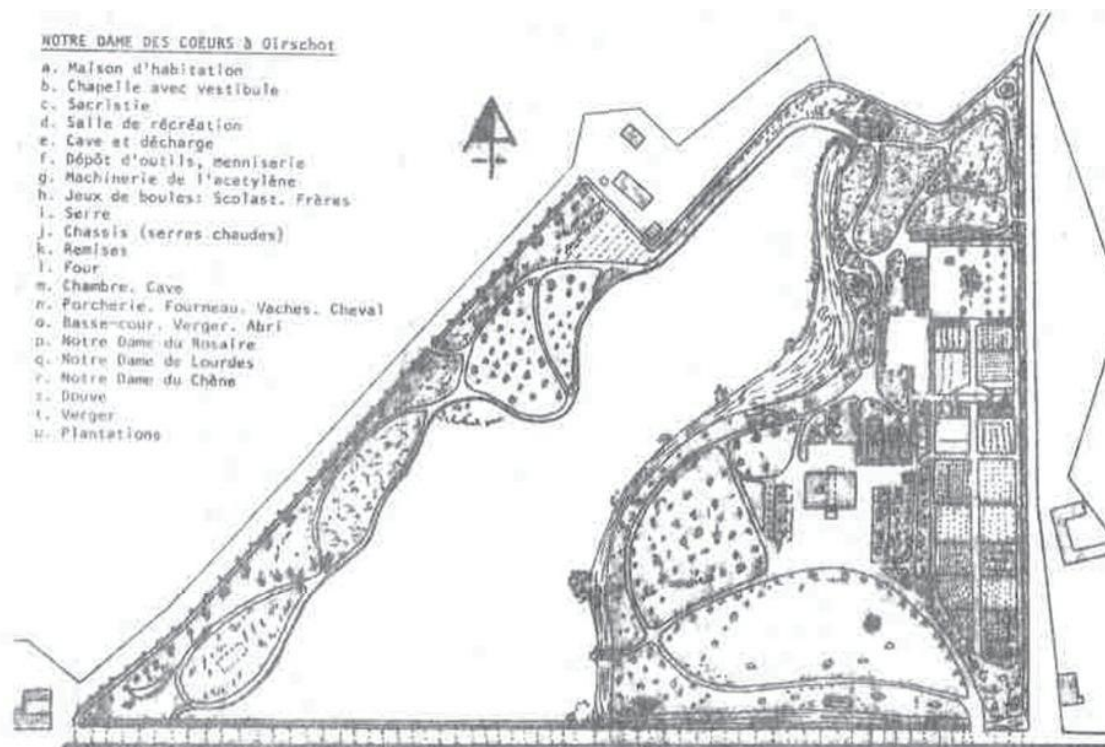
In de huidige situatie staat het waterpeil onder niveau; de resterende delen en palen van de beschoeiing liggen boven het 'oorspronkelijke' waterpeil en tussen het huidige talud (insteek walkant) en de beschoeiing is een soort van 'banket' ontstaan door afkalving van de oorspronkelijke oever.

Gegevens van het waterschap:

- Hoogte onderkant knijpgat in de stuw: 13.87 +NAP. Dit bepaald de waterstand in de gracht. Bij een verhoogde aanvoer kan het waterpeil opgestuwd worden.
- Bovenkant aanwezige perkoenpalen van de beschoeiing varieert tussen 13.90 en 14.10 +NAP. Dit geeft een indicatie van het oorspronkelijke waterpeil in de gracht.
- De onderkant van de duiker in de Montfortlaan ligt op 13.58 +NAP. Deze duiker heeft een diameter van 700 mm en er staat dus bijna permanent water in.

Een nadeel is het gebiedsvreemde eutrofe water vanuit de agrarische omgeving. Het is beter dit water via de watergangen langs de Montfortlaan en de westelijk gelegen weg Bijsterveld om te leiden naar de noordelijk gelegen afwatering.

Het is mogelijk de hoogte van de onderkant van het knijpgat in de stuw met 15 cm te verhogen naar 14.02 +NAP. Dit betekent dat de toekomstige beschoeiing op een hoogte van 14.00 +NAP aangelegd kan worden. Deze zal dan 2 cm onder de waterspiegel liggen. De waterstand zal echter niet constant zijn. In de zomer kan de waterstand beneden 14.00 +NAP komen. Er kan dan overwogen worden water in de gracht bij te pompen om de beschoeiing onder water te houden.

Afb. 3.1 Plattegrond Groot Bijsterveld (circa 1903-1907) - bron: Rapport 250, Cultuurhistorische analyse en waardering Groot Bijsterveld, Luc Joosten - september 2009.

Afb. 3.2 Luchtfoto van Groot Bijsterveld 1936

3 CULTUURHISTORISCHE ONTWIKKELING

In dit hoofdstuk wordt de historische ontwikkeling van de parkaanleg en architectuur op Groot Bijsterveld beschreven aan de hand van kaartmateriaal en schriftelijke bronnen, zoals deze zijn ontleend aan de Cultuurhistorische analyse en waardering Groot Bijsterveld, Luc Joosten³ - Rapportnummer 250, september 2009.

3.1 Groot Bijsterveld vóór 1758

Er is vrij weinig bekend over de vroegste en vroege geschiedenis van kasteel Oud-Bijsterveld. Overgeleverd is dat er op de plaats van het in 1772 gebouwde huis ooit een kasteel heeft gestaan.

"overheerlyk kasteel Bysterveld, voorheen een oud adellyk slot, waar van waarschynelyk het oude Meiersch adelyk geslacht genaamd Van Bysterveld zyn naam voerde, maar door de Heer Sweerts de Landas uit den grond opgebouwd, en naar den hedendaagsche smaak opgehaald, dat het thans onder de fraaye gebouwen in de Meiry gerekent word; het ligt in zyne schoonen omringt, en tusschen breede en diepe grachten, buiten welken het zeer gemakelyke wandeldreven heeft"

Afb. 3.3 Slot Bijsterveld, onbekende datum

Van dit kasteel is ook een vroege tekening, van een onbekende datum, bewaard gebleven (afb.3.3). De vroegst bekende optekening staat in het "Latijnsboek", het leenboek van hertog Jan III, opgetekend vanaf 1312.

Wat er daarna met het goed gebeurt is onduidelijk, de twee bronnen het "Stootboek" en het "Spechtboek" zijn niet eenduidig over de opvolging van eigenaren. Wel gaat het in beide boeken over "t goed te Bijsterveld". In de daaropvolgende beschrijving worden mansschappen, achterlenen, genoemd. Bijsterveld was dus behalve een leenhoeve ook een leenhof met eigen leenmannen, vier in getal. Later werd het aantal leenmannen groter (negentien) al dan niet door splitsing. Vanaf 1542 zijn verschillende leden van het bekende geslacht Merode leenmannen van het goed. Dit geslacht leverde verschillende halfheren van Oirschot. Het tweede kasteel van Oirschot, Ten Bergh, te Spoordonk is ook in hun bezit geweest.

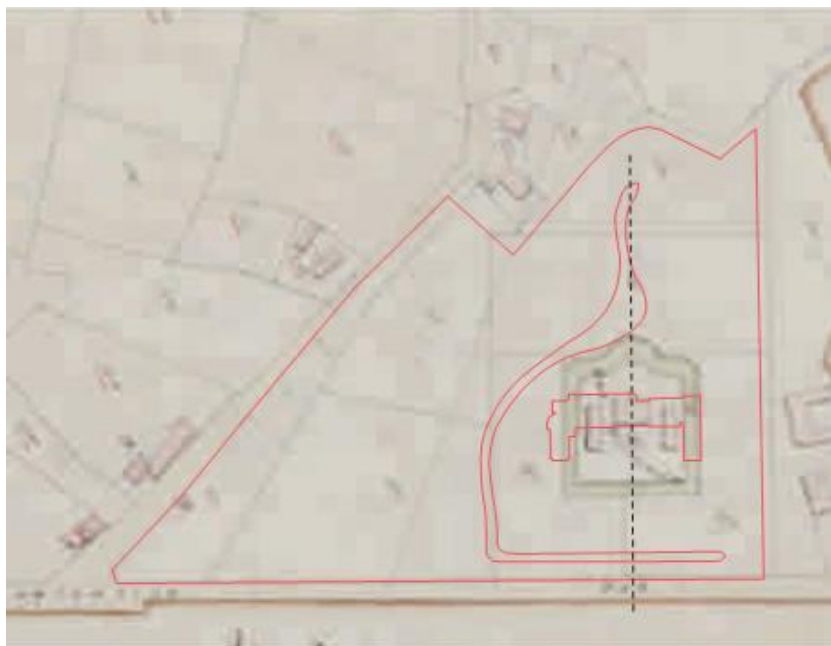
3.2 Groot Bijsterveld 1758-1903

Na een geschiedenis van verschillende eigenaren, splitsingen en herenigingen, na te lezen in *Oirschotse leengoederen* (Oirschot en Best) door T. Bruning, wordt uiteindelijk Lodewijk Jan Baptist Sweerts de Landas in 1758 eigenaar. Hij laat het kasteel afbreken en bouwt een nieuw huis in de plaats.

Dit huis is herkenbaar op de oude kaarten van Oirschot, en staat er nog steeds, evenals een tuinhuiswoning uit 1782 aan de overkant van de Montfortlaan. De andere oorspronkelijke bijgebouwen zijn verdwenen.

³ Rapport 250 - www.wetenschapswinkel.wur.nl

Op deze kaarten (tot ongeveer 1850) zien we dat het huis en de beide bijgebouwen ingekaderd zijn door een brede slotgracht. Op een detail uit het minuutplan (afb.3.4) is deze opzet nog duidelijker te zien.

Afb. 3.4 Kadastraal Minuut Plan (1811-1832) met daarop geprojecteerd het huis, de waterpartij en de omtrek van het plangebied. De ingang van het huis, de uitbouw en het begin van de waterpartij liggen in dezelfde as als de voormalige hoofdas van de geometrische aanleg.

De familie Sweerts de Landas bleef eigenaar van het goed tot 1830 toen het goed aan Oeds Oenes van den Berg verkocht werd.

De overdrachtsakte van het goed naar Van den Berg uit 1830 beschrijft het goed als volgt:

"Het kasteel of herenhuis Groot-Bijsterveld, met stallen, koetshuis, orangerie, washuis, vrucht-, wandel- en moestuinen, grachten en erachter gelegen beukenbosje"

Behalve de gebouwen bevatte het goed dus ook een orangerie, vrucht-, wandel- en moestuinen.

De wandeltuinen lijken een eerste indicatie voor de opzet van een park en zijn anders dan de andere tuinen niet direct functioneel van aard.

Afb. 3.5 Topografische Militaire Kaart (nettekening) 1830- 1850

Afb. 3.6 Topografische Militaire Kaart (Bonneblad) 1850-1864

De topografische militaire kaart (1830-1850) laat eenzelfde duidelijke geometrische opzet van huis en omgeving zien. Centraal liggen het huis en de bijgebouwen, het terrein om de slotgracht is omkaderd door bomen. Loodrecht op het huis loopt een laan naar de doorgaans- de weg van Best naar Oirschot.

Aan de oostkant van het huis loopt er een doorgaande weg de velden in, deze weg verschijnt en verdwijnt steeds in de geschiedenis tot ongeveer 1984, waarna de weg niet meer terug te vinden is. De opzet van het park zoals we het nu kennen is nog niet terug te vinden op deze kaart. Uit de kaart is niet op te maken waar de eerder beschreven orangerie, vrucht-, wandel- en moestuinen liggen.

De volgende (schriftelijke) bron, is een beschrijving van het goed voor de publieke verkoop van het goed in 1856. Het gehele goed was in zes kopen verdeeld, de eerste koop betrof het huis en goed. Deze koop is als volgt beschreven:

"Landgoed Groot-Bijsterveld, omvattend herenhuis, koetshuis, stalling, wagenhuis, tuinmanswoning, schuur, lanen en dreven met geboomte, bossen, Engelse plantsoenen, waterpartijen, boomgaarden, moes- en broeituinen, wei- en bouwlanden"

Het goed lijkt na 1830 te zijn uitgebreid met lanen en dreven, bossen, Engelse plantsoenen en waterpartijen. Op de topografische militaire kaart (1830-1850) is deze opzet nog niet te zien, dus ergens tussen de opnamedatum van de kaart en 1856 is het goed in opzet veranderd.

In het bijgaande verkoopaffiche (1856) wordt het goed in meer detail beschreven:

"Van het gemelde voorplein wandelt men ter wederzijden van in de hofstede, welke allerwegen smaakvol is aangelegd met uitmuntend en welgekozen waterpartijen doorsneden, omgeven door hoogten en laagte, met alle mogelijke soorten van houtgewas beplant. Voorts lanen en wandelingen, bezet met beuken, berken, eiken, canada's, sparren, dennen, larix enz.; hieronder munten uit meer dan zeventig stuks beukenboomen, waaronder er zijn van buitengewone zwaarte. Vervolgens bosschen van eiken hakhout. Wijders boomgaarden met exquisite vruchtboomen, en door bloemhout omsloten. Zijwaarts de Hofstede doorwandende, komt men in de vruchtbare moes- en broeituinen, waarin vele bedding, aardbekisting met daarin geplaatste lessenaars, en verder al datgeen wat tot een welingerigten moestuin behoort, omsloten in deszelfs hagen en schuttingen, eindigende deze moes- en broeituinen bij de oprijlaan, waarvan in het begin dezer beschrijving melding van is gemaakt
Aan de andere zijde van het plantsoen ligt een groot kamp uitmuntend weiland, verhuurd aan M. van den Akker, zich uitstrekkende langs den weg, en eindigende aan een uitgestrekt Bosch, meerendeels van Sparrenbomen en eiken hakhout; hetzelfde langs de genoemde kamp weiland bewandelende, komt men door verschillende lanen aan de achterzijde en langs de gehele uitgestrektheid dezer hofstede, welke door welonderhouden rasters afgesloten is"

In het verkoopaffiche wordt gesproken over "uitmuntend en welgekozen waterpartijen" die de hofstede doorsnijden. Aangenomen kan worden dat met deze waterpartijen niet de slotgracht wordt bedoeld. We weten dat de slotgracht pas later, ergens tussen 1868 en 1892, is gedempt door Johannes Nicolaas Gottlieb Söhngen. Dat impliceert dat er een tijd is geweest dat slotgracht en de waterpartijen naast elkaar hebben bestaan. Vermoedelijk is de waterpartij ontworpen vanuit een bestaande waterloop, op de topografische militaire kaart te zien als een smal blauw lijntje. Dit is tevens het laagste punt van de buitenplaats.

Uit de beschrijving is ook op te maken dat er behalve een soortenrijke nieuwe aanplant, ook oudere, grote bomen staan, beukenbomen van "buitengewone zwaarte". Mogelijk restanten van een eerdere aanplant, aangezien beukenbomen van oorsprong niet inheems zijn en vooral als park- en laanboom gebruikt werden.

Uit de beschrijving is een tweedeling op te maken tussen het plantsoen en de rest van het goed. Aan de wijze van beschrijving is op te maken dat weiland en achtergelegen bos van minder belang waren voor de verkoop en voornamelijk functioneel van aard waren en vermoedelijk ook geen integraal onderdeel uitmaakten van het park. Het park en het Engelse plantsoen lagen waarschijnlijk geconcentreerd aan de rechterzijde van de waterpartij in de directe nabijheid van het huis.

Op de kaart van 1900 lijkt de opzet van het park al in hoge mate op de opzet zoals we die nu kennen. De geometrische opzet is verdwenen en de gracht is gedempt, ook de laan direct voor het huis naar de weg van Best naar Oirschot is verdwenen. Het park werd tussen 1868 en 1892 aangepast door de nieuwe eigenaar Johannes Nicolaas Gottlieb Söhngen, die er een kostschool voor jongens vestigde.

Het "plaisirbosch" en de boomgaard achter het huis moesten verdwijnen om plaats te maken voor respectievelijk weiland met bomen en weiland en tuin, de gracht werd gedempt en beplant als tuin. Of toen al de westelijk gelegen weide en het bos daarachter bij het geheel werd getrokken is niet duidelijk.

Afb. 3.7, 3.8 en 3.9 Topografische Militaire kaart (Bonneblad) kaartnummer: 648: respectievelijk 1900 (linksboven), 1916 (rechtsboven) en 1928 (linksonder) en Afb. 3.10 Topografische kaart (1:25 000) kaartnummer: 51B uit 1953 (rechtsonder).

3.3 Groot Bijsterveld na 1903

In 1903 wordt het goed eigendom van de paters Montfortanen. Uit de beginperiode van het eigenaarschap is een gedetailleerde plattegrond bekend (afb. 3.1). De precieze datering is onbekend, wel kan de datering met behulp van de ontwikkelingsgeschiedenis van de architectuur herleidt worden tot ergens tussen 1903 en 1907. Zowel de maker, als de status (beschrijvend, ontwerp, etc.) is onbekend. Het origineel is niet terug te vinden in het archief van de Montfortanen en is, in ieder geval via de reguliere zoekwijzen, ook niet te achterhalen in het regionaal historisch archief van Eindhoven (RHCE).

Afb. 3.11 en 3.12 Groot Bijsterveld aan het begin van de 20ste eeuw.

Het beeldmateriaal (afb.3.11 en 3.12) uit ongeveer dezelfde periode laat zien dat veel van het goed bestaat uit nieuwe aanplant door de Montfortanen. Waarschijnlijk geven de kleine stippen op de plattegrond (afb. 2.1) de nieuwe aanplant aan. Op de kaart zijn ook grotere stippen/vlekken te zien die grotere, oudere bomen aangeven, zoals de grote rode beuk bij de entree en de eik langs de weide.

Via een gebogen entree, langs het open voorterrein, komt men bij het huis en de twee bijgebouwen. Oostelijk langs het huis liggen de groente- en moestuinen in een formele opzet met een middenas uitkomend direct voor de boerderij. Direct ten westen van het linker bijgebouw ligt de boomgaard in een vrijere opzet. Ten noorden van het huis en moestuin aan de oostelijke zijde van de waterpartij begint het park in een kleinschalige, landschappelijke opzet. Hier liggen tevens twee kapelletjes. Ten westen van de slingerende waterpartij wordt de landschappelijke parkopzet grootschaliger, met een grote, open weide in het westen begrensd door een (park)bosstrook. De slingerende paden vormen een rondwandeling door de bosstrook, binnen de laatste lus ligt de begraafplaats. Uit de legenda is op te maken dat er verschillende kapelletjes in het park liggen. Niet voor alle kapelletjes is op te maken waar deze gelegen hebben.

Het goed is duidelijk verdeeld in een economisch, functioneel gedeelte en een gedeelte voor ontspanning, vermaak en meditatie. De kleinschalige, parkachtige vormgeving direct rond het huis en ten noorden van de moestuinen is mogelijk een restant of aanpassing van de eerder beschreven Engelse plantsoenen. De weide en de westelijke (park)bosstrook zijn vermoedelijk pas nu bij het park betrokken en hebben een grootschaligere opzet in een laat landschappelijke stijl. Voor Groot Bijsterveld zijn vooral de grote, open weide, de dubbele, slingerende paden en de (vroegere) zichtlijnen over de open plekken herkenbare elementen uit deze stijl.

De structurele opzet van het park zoals die op de plattegrond (afb. 3.1) is weergegeven, verandert langzaam gedurende de 20ste eeuw. Het functionele gedeelte van het goed wordt steeds kleiner en verdwijnt uiteindelijk om plaats te maken voor nieuwe bijgebouwen en een parkeerplaats (kaart uit 1963). Op een lager schaalniveau, beschreven in de kronieken van de paters, verandert vanaf de intrek van de Montfortanen zeer veel.

Afb. 3.13 Topografische kaart, kaartnummer: 51B - 1963.

Door verschillende paters worden aanpassingen aan het park gedaan. Kapelletjes en andere bouwwerken verdwijnen en verschijnen door de tijd heen. De aanpassingen aan het park werden gedaan door een groep paters, de "*Cheminaux*" genaamd. De kapelletjes en de andere bouwwerken vielen voornamelijk onder beheer van de "*heiligdommenwerkers*".

De boomgaard of fruitweide, die na de bouw van de kapel verplaatste naar het noorden van de weide, werd beheerd door de fraters van de "*Pépinrière*".

De "*Cheminaux*" plantten verschillende nieuwe bomen en onderhielden het park en de plantsoenen. De plantsoenen zijn tegenwoordig allemaal verdwenen. In de begin jaren, in ieder geval tot 1918, lagen vóór het huis plantsoenen in een formele aanleg, maar ook vóór de boerderij, de Calvarieberg en vermoedelijk ook vóór de Lourdesgrot.

In 1936 werd een tennisbaan geopend, direct langs de weide op de plaats waar nu een volière staat. In de fruitweide stond een kiosk genaamd Sint Joep, terwijl naast de kiosk lange tijd een schietbaan lag. Pas in de zeventiger jaren werd het pad langs de westoever van de waterpartij aangelegd en werden de sparren in het noorden van de weide aangeplant. Met de komst van dat pad nam ook de beplanting aan die kant van de waterpartij toe, en werden weide en waterpartij visueel gescheiden.

In 1979 werd de vijver leeggepompt en door de paters opnieuw beschoeid.

Afb.3.14 Formele aanleg van de entree, langs de gevel (1918)

Afb. 3.15 Plantsoen voor de boerderij (1910)

Afb. 3.16 Formele aanleg van de entree, langs de gevel (1948)

Afb. 3.17 en 3.18 Lourdesgrot (1918 en 1948)

Afb. 3.19, 3.20 en 3.21 Fraters diepen de vijver uit, op de achtergrond het verdwenen Heilige Hart kapelletje en aanleg beschoeiing (circa 1979)

3.4 De architectuur

Het huis en de vleugels

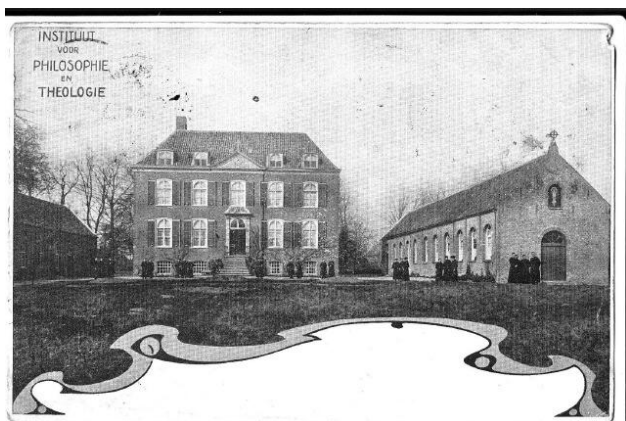
Het oude kasteel Oud-Bijsterveld werd in 1772 door Jacob Dirk Baron Sweerts de Landas vervangen door een nieuw kasteel/huis op dezelfde plaats. Aan weersijden van het huis lagen een koetshuis en een paardenstalling. Waarschijnlijk is bij de bouw gebruik gemaakt van resten van het oude kasteel Ten Bergh te Spoordonk. Het huis is rechthoekig, in tweeën gedeeld door een centrale brede gang, met aan de achterkant een meerhoekige, bijna ronde uitbouw of "tourelle". Aan de buitenkant van dit torentje is een siersteen ingemetseld, hierop staat te lezen:

"Dit Huys en plaats, genaamt Oud-Bysterveld, is gebouwd en aangelegt door den Hoog- gebo- ren Heer en Vrouwe van Oirschot en door hun welgeboren zoon Jacob Dirk Baron Sweerts de Landas. Den eerste steen gelegd den 23 maart 1772"

In het verkoopaffiche uit 1856 komen we de volgende beschrijving van het huis tegen:

"Van den weg, door een ijzeren hek, langs eene breede slingerlaan, oprijdend een groot plein, waarvoor een uitgestrekt grasveld, beplant met velerlei soort van fijn bloemhout. De HEEREN- HUIZING, alwaar ter weersijden van de stoep een perk met rozen beplant, is gesitueerd als volgt: de stoep opgaande, bij het inkomen een breede gang, met marmer bevloerd, de zijmuren en de zoldering gestukadoord en van schoorsteenen voorzien. Aan het einde van den gang een salon, koepelsgewijze uitgebouwd. Ter linkerzijde van den gang een por- taal, alwaar de trap naar de boven-apartementen, zoo mede naar de offices, leidende; in dit portaal een sekreet. Uit het portaal komt men eene behangen zij- of eetkamer, de zoldering gestukadoord, en waar- in eens schoorsteen; van hier de communicatie met een kabinet, waarnevens eene binnenka- mer. De genoemde trap opgaande een bovengang, waarop een sekreet, en voorts de toegang tot acht welingerigte logeerkamers, meerendeels communicatie met elkander hebbende. De vertrekken, die aan de voorzijde van dit gebouw gele- gen zijn, hebben het wijd uitgestrekte uitzicht over den weg en landerijen; terwijl die aan de achterzijde in de vele fraaije gedeelten der hofstede. Uit den gang de trap opgaande een kapitale zolder, waarop drie afschoten domesti- quekamers. De offices bestaan in keuken, kelders, zoo voor provisie, wijn als anderszins, man- gelkamer, enz., allen doelmatig ingerigt en van de mogelijke gemakken voorzien. Aan de regterzijde van de Heerenhuizing is het KOETSHUIS en STALLING voor acht paarden, met koetsierskamer, en de daarboven gelegen hooi- en stroozolders. Ter linkerzijde een op ge- lijke wijze gebouwd WAGENHUIS, met daarachter zich bevindend WASCHHUIS; boven hetzelfde een zolder. Beide gebouwen zijn door welonderhouden muren aan het herenhuis verbonden, en tegen het muurwerk welig dragend vruchthout geplaatst"

Deze beschrijving laat niet alleen zien hoe het huis er van binnen uit ziet en waarvoor de bijgebouwen dienen, maar duidt ook op de relatie tussen huis en omgeving. De beschreven opzet blijft lang onver- anderd, tot de intrek van de Montfortanen.

Afb. 3.22 en 3.23 Kasteel en bijgebouwen in 1900 (links) en 1903 (rechts) – bijgebouw in gebruik als kapel.

De eerste jaren blijft de opzet nog onveranderd, alleen de functie van de bijgebouwen verandert. Zo wordt het rechter bijgebouw in gebruik genomen als kapel. De dakpannen van het huis worden vervangen door leien, het huis blijft verder, behoudens enkele kleine veranderingen aan dakramen en schoorstenen, hetzelfde als voorheen.

Afb. 3.24 en 3.25 De nieuwe kapel in 1910 en (rechts) zicht op de kapel over de entree 1925; rechts de treurbeuk en het voormalige pad voorlangs de Montfortlaan.

In 1906 brandt de kapel af. Een jaar later wordt aan de rechterzijde van het oorspronkelijke kasteel een zijvleugel aangebouwd. In 1910 wordt er links van het kasteel een nieuwe kapel in neogotische stijl gebouwd. Ongeveer twintig jaar later wordt het complex verder uitgebreid met de aanbouw van een nieuwe vleugel aan de linkerzijde. Bij de aanbouwen wordt de oorspronkelijke kapvorm van het huis aangepast aan die van de vleugels. In de jaren '60 (1957) komt het complex uiteindelijk tot zijn huidige omvang door de aanbouw van een nieuwe, grote vleugel aan de rechterzijde. De architectuur van de vleugels lijkt op die van het huis, al is de laatste vleugel in een modernere stijl gebouwd.

Afb. 3.26 en 3.27 Het voltooide kloostercomplex in 1960.

Het oorspronkelijke huis heeft tegenwoordig de status van Rijksmonument, alle andere gebouwen, inclusief de kapel, hebben die status niet. Het park en complex als geheel hebben ook geen status als Rijksmonument. De structuur van het huis is, ondanks de aanbouwen, redelijk behouden. Het interieur kent een aantal waardevolle elementen, waaronder de trap in de middentravee en het goed bewaarde kabinet in de hoekige uitbouw aan de noordzijde.

Boerderij

Achter het huis staat de voormalige kloosterboerderij. Deze boerderij is in 1932 gebouwd en bevat de resten van een oudere boerderij. Of deze oudere boerderij nog bij het kasteel heeft gehoord is tot dusver onbekend. De boerderij is wel al te zien op de plattegrond van het goed begin van de twintigste eeuw. Op de oude kadastrale kaarten staat alleen de boerderij aan de oostzijde van het goed. Deze boerderij heeft oorspronkelijk bij het goed gehoord, maar is nu particulier bezit.

Ornamenten

De Lourdesgrot

In 1904 werd door enkele paters de voorloper van de huidige Lourdesgrot gebouwd van takken en hout, ongeveer op dezelfde plaats als waar de huidige grot staat. In 1948 wordt begonnen met de

bouw van een nieuwe Lourdesgrot. Hiervoor worden de resten van de oude wielersbaan van Oirschot gebruikt – zie ook afb. 3.17 en 3.18. In de kronieken wordt ook gesproken over de aanleg van plantsoenen vóór de grot.

Afb. 3.28 Processie op de Calvarieberg (1937).

Calvarieberg

In 1912 wordt gesproken over de Calvarieberg, er is dan echter nog geen sprake van een berg, enkel van een lichte verhoging. In 1942 wordt begonnen met het opwerpen van de huidige Calvarieberg.

Afb. 3.29 Begraafplaats (1912).

Het kerkhof

Het kerkhof ligt op dezelfde plaats als het kerkhof uit 1904, maar is 1941 vergroot, opgehoogd en aangepast.

Afb. 3.30 Notre Dame de Chêne (1908).

Notre Dame de Chêne of Notre Dame de Pitié

Notre Dame de Chêne is al te herkennen op de vroege plattegrond van het klooster. Het was gelegen ter hoogte van de kapel aan de westzijde van de waterpartij. In het kapelletje stond een beeldje van Onze Lieve Vrouwe van Smarten, Pieta. In 1940 werd het kapelletje vernield door een omgewaaide boom.

Afb. 3.31 Het 'Heilig Hart' kapelletje (1910).

Het verdwenen Heilig Hart kapelletje voor de boerderij; een van de vele verdwenen ornamenten.

3.5 Samenvatting

Samengevat kunnen we stellen, dat de twintigste eeuw voor het Processiepark de belangrijkste periode is geweest.

Het is tot nu onduidelijk wie de ontwerper (of ontwerpers) zijn van het park. Uit het voorgaande mag duidelijk zijn dat het park en huis in de loop van de tijd, onder/door verschillende eigenaren, zijn veranderd, uitgebreid en aangepast.

Naar alle waarschijnlijkheid is de eerste aanzet tot een parkachtige aanleg van het goed ergens tussen 1830 en 1856 gedaan. Uit de twee schriftelijke bronnen van overeenkomstige datum is op te maken dat het goed in de tussentijd uitgebreid en verfraaid is met onder andere waterpartijen en Engelse plantsoenen.

De toenmalige eigenaar was Oeds Oenes van den Berg, commissionair te Amsterdam. Het is goed mogelijk dat Van den Berg geïnspireerd is door de Engelse landschapsstijl en de denkbeelden over tuinen, parken en buitenplaatsen van de Amsterdamse elite, waartoe hij waarschijnlijk behoorde. Het is onbekend of het park ontworpen is door een professional of door hemzelf in de hoedanigheid van amateur.

Tussen 1868 en 1892 is het park weer aangepast door Johannes Nicolaas Gottlieb Söhngen, die op het goed een kostschool vestigde voor jongens uit gegoede gezinnen. Voordat hij hoofdonderwijzer werd, was hij enkele jaren landmeter en hulponderwijzer. Zoals we weten dempte hij de gracht en paste hij het park verder aan. Het "plaisirbosch" en de boomgaard achter het huis moesten verdwijnen om plaats te maken voor respectievelijk weiland met bomen en weiland en tuin. Het is goed mogelijk dat Söhngen zelf aan het hoofd stond van deze veranderingen gezien zijn achtergrond als landmeter.

In 1903 werd het goed gekocht door het "Gezelschap van Marie", de paters Montfortanen. De paters zijn voor een groot deel verantwoordelijk voor de aanleg van het huidige park. Dit gebeurde op min of meer collectieve basis, georganiseerd in groepen, maar ook vanuit individuele initiatieven. Op welke manier er met de eerdere vormgeving van de voormalige buitenplaats omgegaan is onbekend. Het is niet onwaarschijnlijk dat verschillende elementen van de oudere aanleg zijn gebruikt, gezien de diverse ouderdom van de beplanting en de verschillen in opbouw en structuur tussen de verschillende deelgebieden op de plattegrond (afb. 3.1) uit het begin van de 20ste eeuw.

Gevolgen van de bouwwoede.

De beschreven ontwikkeling van de architectuur, met name de bouwwoede van midden 20ste eeuw, heeft aanzienlijke gevolgen gehad voor het gehele aanleg. De prominente positie die de architectuur inneemt heeft directe en indirecte gevolgen gehad voor de beleving van de ruimtelijke compositie. Relaties tussen de verschillende delen van het park zijn mede door de uitbreidingen verloren gegaan.

Afb. 4.1 Groot Bijsterveld – huidige situatie. Bron: Landlab, studio voor landschapsarchitectuur, 2014.

Afb. 4.2 Groot Bijsterveld – toekomstige situatie⁴.

⁴ Tekening met streefbeeld - gebaseerd op de inrichtingsplannen van

4 BEHEERSVISIE

4.1 Groot Bijsterveld - algemeen

Het kloostercomplex van Groot Bijsterveld ligt in de provincie Noord-Brabant ten oosten van het centrum van de gemeente Oirschot. In het zuiden wordt het complex begrensd door de Montfortlaan, aan de westkant vormt de doodlopende straat Bijsterveld en de daaraan gelegen boerderij de grens.

De oostgrens wordt bepaald door een oude boerderij en enkele akkers, ten noorden van het goed ligt een boomkwekerij.

Het park bestaat uit een aanleg, met kenmerken van de (late) Engelse landschapstijl, met daarin opgenomen de 'Lourdesgrot', de 'begraafplaats' en de 'Calvarieberg'.

Afb. 4.1.1, 4.1.2 en 4.1.3 De Lourdesgrot, de begraafplaats en de Calvarieberg.

De actuele parkaanleg is grotendeels begin 20ste eeuw, onder regie van de Paters Montfortanen, tot stand gekomen.

De hoofdstructuur is in de huidige situatie nog goed herkenbaar aanwezig. Echter, de visueel ruimtelijke samenhang tussen de verschillende parkdelen, de afwerking, de beplanting en de gebouwen en gebouwde ornamenten, hebben sterk aan verfijning en kwaliteit ingeboet.

De beheervisie voor Groot Bijsterveld heeft als hoofddoel de parkaanleg in stand te houden en te versterken. De sfeer van het park zal worden hersteld door de parkaanleg op een kwalitatief hoger niveau te brengen. De beheervisie is uitgewerkt in een streefbeeld die het toekomstige gewenste beeld van de parkaanleg weergeeft, in relatie met de voormalige ontwikkeling van kasteel naar klooster en de toekomstige ontwikkeling en beleving van het park als 'devotiepark'.

Het doel van dit voorliggende rapport is per onderdeel aangeven wat er in de toekomst zal moeten gebeuren betreffende onderhoud, beplanting en maatregelen vanuit een cultuurhistorische achtergrond. Het beheersplan dient als richtlijn voor het werkplan waarin de werkzaamheden en ingrepen worden aangegeven en heeft als doel om het park duurzaam te behouden voor de toekomst.

Een waardestelling opmaken is van belang voor de restauratie en herstelwerkzaamheden die er op en aan en rond een 'groen' monument dienen te gebeuren. Als men de waarde kent, en soms is er zelfs sprake van uniciteit, kan men ook de beslissingen die er genomen moeten worden ten aanzien van herstel, meer gefundeerd nemen.

Bij het opmaken van een "groene" waardestelling kijkt men allereerst naar de karakteristieke kenmerken van de plaats (locatie⁵) zelf, en vervolgens vraagt men zich af of het oorspronkelijke ontwerp in structuur nog is te herkennen, naast overblijfselen van de historische beplanting. De uitkomsten geven de mate van historische waarde aan.

⁵ Locatie – 'genius loci' In de oudheid werd met 'genius loci' de beschermende geest van een bepaald gebied bedoeld; tegenwoordig gebruikt men het vooral in overdrachtelijke zin, om de 'eigenheid' van een locatie te benadrukken. De genius loci duidt in dat geval op de kenmerkende hoedanigheid van een plaats of op een unieke, plaatsgebonden atmosfeer. In de landschapsarchitectuur is de lokale geest een bekend principe. Uitgangspunt van het principe is de vooronderstelling dat een plaats of locatie inherente kwaliteiten en eigenschappen heeft, kortom een eigen karakter. Hoewel ingrepen in het landschap soms onontkoombaar zijn, dient deze 'geest' altijd gerespecteerd te worden. De intentie van een ingreep moet daarom de aanvulling van het kenmerkende van het landschap zijn, niet de mutatie ervan.

De beheervisie is tot stand gekomen op basis van een aantal vooronderzoeken en gegevens:

- historisch onderzoek naar de ontwikkeling van de parkaanleg⁶
- een gedegen inventarisatie van de huidige situatie⁷ - 0-meting
- de wensen en eisen van Groot Bijsterveld B.V. en
- inventarisatie van de mogelijk toekomstige ontwikkelingen die betrekking hebben op de toekomst van het park.

In dit hoofdstuk zal de parkaanleg eerst als geheel worden behandeld. Daarna zal de visie voor specifieke deelgebieden verder worden uitgewerkt. Per onderdeel zal een aantal vaste items worden gepresenteerd:

- de historische situatie
- de huidige situatie
- een analyse en waardering van hetgeen nog aanwezig is
- een streefbeeld waarin de gewenste situatie wordt weergegeven en
- maatregelen die de nodig zijn om het streefbeeld te realiseren⁸.

Adviezen ten aanzien van historische gegevens

Parkonderhoud, cultuurhistorische maatregelen en nieuwe aanplant kosten veel geld.

Het niveau waarop de Groenwacht Nederland wil aansturen is gericht op aansluiting bij het historisch onderhoud en het verkrijgen van een zo historisch mogelijk beeld.

Ook proberen wij tegelijkertijd een zo natuurlijk mogelijk beeld te bereiken. We zullen geen moderne plantvormen en moderne rassen aanbevelen; eventuele nieuwe aanplant zal zoveel mogelijk historisch verantwoord zijn en passen in de tijd van aanleg van desbetreffend deelgebied.

We zijn niet 'coûte que coûte' vóór het laten liggen van bomen in het park om de biodiversiteit te bevorderen. Voor de aanleg van Groot Bijsterveld is deze vorm van 'natuur'; strijdig met de doelstelling cultuurhistorie - storend vanuit het huis en vanuit essentiële zichtpunten in het park.

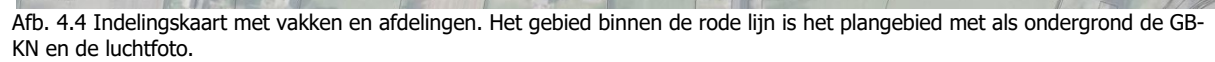
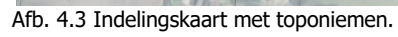
We zijn vóór het kappen en weghalen van (opslag)bomen en struiken, als er een goede reden voor is; bijvoorbeeld als zichtrelaties gewenst zijn door of op het omringend park. Liever op tijd nieuwe bomen aanplanten dan te laat met een leemte in het park zitten of onze nazaten met een 'leeg' park opzadelen.

Bij het terugbrengen of restaureren van cultuurhistorische zaken, denken we wat Groot Bijsterveld betreft aan het herstellen van de verstoorde relatie tussen het bebouwde complex - 'het erf' - en omringende parkonderdelen van de vroegere buitenplaats; zichten door het park en parkweide weer open maken; eventueel een enkel pad volgens het oude tracé terugbrengen.

⁶ de Cultuurhistorische analyse en waardering Groot Bijsterveld, Luc Joosten - Rapportnummer 250, september 2009.

⁷ Inspectierapport Groot Bijsterveld 10100.17.000, Groenwacht Nederland, februari 2017.

⁸ Uitgewerkt in begrotingsmodellen voor het regulier en het achterstallig onderhoud.

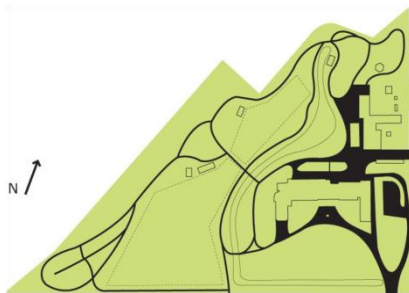
4.2 Parkaanleg Groot Bijsterveld

De huidige situatie van de parkaanleg van Groot Bijsterveld (afb. 4.1) wordt hieronder in het algemeen beschreven. Op afbeelding 4.3 en 4.4 is de indeling van de deelgebieden te zien, zie ook bijlagen 3 en 4.

Visueel ruimtelijke samenhang.

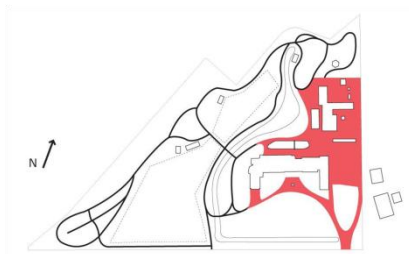
Groot Bijsterveld is als zodanig te herkennen, door zijn groene en enigszins besloten karakter. Het perceel ligt aan de oude doorgaande weg van Oirschot naar het nabijgelegen gehucht Straten. Op landschappelijke schaal ligt het perceel aan de zuidelijke rand van een uitgebreid essencomplex aan de noord- en oostzijde van Oirschot, de Notel genaamd. Karakteriserend voor dit agrarische landschap zijn de lintbebouwing met veel cultuurhistorisch waardevolle boerderijen. Voor de realisatie van de buitenplaats is eeuwen geleden een deel van dit landschap aan productie onttrokken - o.a. de parkweide - en ingericht naar de wisselende behoeften van de bewoners door de jaren heen. De Montfortlaan die naar het kloostercomplex leidt is breed opgezet en beplant met rijen eiken.

Groot Bijsterveld heeft meerdere vormen van landschappelijke parkaanleg⁹, die in verschillende tijdsperiodes tot stand zijn gekomen. De verschillende vormen en delen van aanleg vormen één samenhangend geheel.

Afb. 4.2.1 Groot Bijsterveld - gehele aanleg.

Binnen de totale aanleg zijn verschillende deelgebieden te onderscheiden, ieder met een eigen compositie en karakteristieken. De deelgebieden en compositorische elementen uit de aanleg worden als volgt beschreven¹⁰:

Afb. 4.2.2 Het erf.

In de huidige situatie begint aan de oostzijde van de hoofdgebouwen het erf. Het erf loopt achter de hoofdgebouwen langs en omvat de verschillende bijgebouwen achter het ensemble van hoofdgebouwen. Het erf biedt parkeervoorzieningen aan bezoekers en bewoners en is tevens ontsluiting voor de bijgebouwen. De parkeerplaats aan de oostzijde ligt iets verdiept ten opzichte van de ontsluiting en wordt omzoomd door lage beplanting.

De parkeerplaatsen achter de hoofdgebouwen liggen koud tegen deze gebouwen aan. Parkeerplaatsen en park worden van elkaar gescheiden door een groenstrook van hoge coniferen. Het erf rond de bijgebouwen, voormalige moestuin, bestaat uit een potpourri van gebouwtjes en schuren, verharding, halfverharding, tuintjes en weitjes en heeft een erg rommelig karakter. Het zicht op de oude boerderij wordt ontnomen door enkele rijen coniferen.

⁹ De late landschapsstijl worden gekenmerkt door de verandering van het besloten park naar een open park. De kleine besloten parken worden opener gemaakt door de aanleg van grote, open weiden, graanvelden en water- partijen. De zichtlijnen lopen over deze open ruimten naar punten buiten het park zelf. In de open ruimte worden vaak boomgroepen (clumps) geplant tegen een achtergrond van bomen. De belangrijkste elementen van deze stijl zijn de (dubbele) slingerende paden; verre zichten; open weiden, beplant met solitaire of boomgroepen, omringd door geboomte; grote wateroppervlakken; watervallen en stromende beken; kunstmatige hoogteverschillen en weiden waar dieren grazen. De decoratieve elementen bestaan voornamelijk uit in neoklassieke of neogotische stijl gebouwde tuinhuisjes, broei- kassen en schuilplaatsen voor het vee gebouwd in Zwitserse chaletstijl.

¹⁰ Een aantal afbeeldingen en delen van tekst zijn ontleend aan de Cultuurhistorische analyse en waardering Groot Bijsterveld, Luc Joosten - Rapportnummer 250, september 2009 en het Herontwerp Groot Bijsterveld, Luc Joosten - Rapportnummer 251, september 2009.

Binnen het erf is geen duidelijke aanleg te herkennen. Het is dan ook moeilijk voor te stellen dat hier decennia geleden (in een strak grid) de moestuinen van het klooster lagen. Enkel de oude boerderij herinnert nog aan de vroeger zo belangrijke en kenmerkende functie van het terrein.

Het voorlopig ontwerp dat Hylkema Consultants in opdracht van VB2 Vastgoed heeft ontwikkeld voor de herontwikkeling van het klooster Groot Bijsterveld in Oirschot is op 11 april gepresenteerd. Het plan omvat een woonzorgcomplex waarbij het hoofdhuis wordt heringedeeld naar 30 appartementen en ondersteunende functies.

HYLKEMA
CONSULTANTS

ERFGOED | RESTAURATIE
BELEID | HERONTWIKKELING
FINANCIERING | ONTWERP

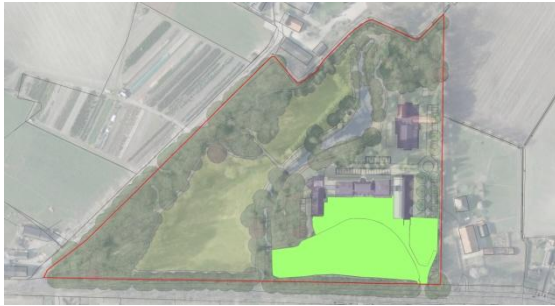
De dwarsvleugel uit 1957 zal worden geamoveerd. Hiervoor in de plaats zal een nieuw volume (het Koetshuis) worden gerealiseerd met 16 appartementen. In de architectuur zal het hoofdhuis met beide zijvleugels weer los komen van de kapel en de dwarsvleugel waardoor de oorspronkelijke allure en de menselijke maat weer worden hersteld.

Op het meer naar achteren gelegen deel van het privé-woonensemble zal een Oranjerie worden gebouwd met 16 tot 24 levensloopbestendige appartementen waar senioren op hun oude dag op deze prachtige buitenplaats kunnen blijven resideren.

De inrichting van 'het erf' is vervaardigd in samenwerking met BRO te Boxtel in onderstaand ontwikkelplan.

Afb. 4.2.3 Inrichting- en ontwikkelplan Groot Bijsterveld – presentatie 11 april 2017

Afb. 4.2.4 Het entreegebied.

Het entreegebied. Tussen de Montfortlaan en de hoofdgebouwen ligt het voorterrein of entreegebied. Dit terrein, oorspronkelijk formele aanleg, is landschappelijk omgevormd tot het grote gazon, met daarop enkele monumentale bomen. Het landschappelijke karakter wordt versterkt door de gebogen oprijlaan die over het water, voor de verhoogde entree, langs loopt.

Afb. 4.2.5 Het park.

Het park is gesitueerd rond de slingerende waterpartij en de parkweide aan de westzijde van de bebouwing. De padenstructuur ligt dan ook voornamelijk rond deze beide elementen. De meeste bouw- en kunstwerkjes liggen direct naast de paden. Er zijn slechts enkele zichtlijnen te herkennen in de huidige aanleg.

De sfeer en ruimtelijke beleving verschilt over het park. De zuidelijke driekwart van het park heeft een vrij open en lichte compositie met zicht onder en tussen de bomen door. Het zuidwestelijke deel naast het entreegebied en het noordelijke kwart is meer gesloten en donkerder van compositie door een altijdgroene ondergroei. Plaatselijk is de ondergroei in het noordelijke kwart onderbroken en is er zicht op de omringende omgeving.

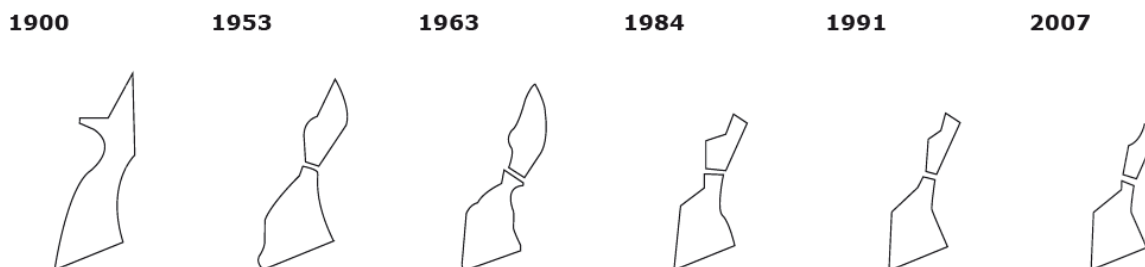
De huidige parkaanleg wordt mede gekarakteriseerd door een centrale parkweide, padenstructuur en een slingerende waterpartij.

Afb. 4.2.6 De parkweide.

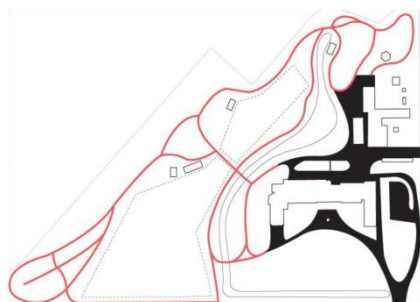
De parkweide ligt ten westen van de waterpartij en loopt door tot aan de Montfortlaan. Hier wordt de weide begrensd door een pad, een beukenhaag en een greppel. Doordat de weide halverwege in ruimte geknepen is, ontstaan er als ware twee aparte weiden.

De zuidelijke weide begint breed en loopt langzaam smaller toe. Het grondoppervlak is niet geheel vlak, het loopt lichtjes bol af naar de waterpartij. De paden lopen direct langs de weide en bieden mooie (door)zichten over de weide naar de overkant. Langs de weidestaan verschillende oude boomgroepen en enkele markante bomen die de aanleg verlevendigen en versterken.

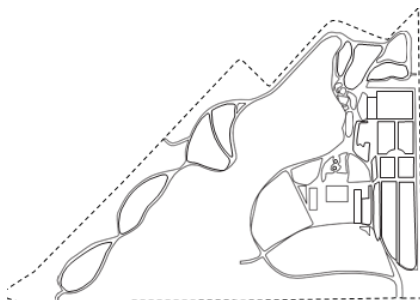
Afb. 4.2.7 De veranderingen van de parkweide vanaf 1900.

De oorspronkelijk functie van weide wordt geleidelijk omgevormd tot parkweide en medio de vorige eeuw in twee afzonderlijke delen gesplitst. Deze scheiding wordt nog eens versterkt door enkele coniferen geplant tussen de weiden en een halve omkadering van coniferen aan de oostzijde van de noordelijke weide. De parkweide wordt kleiner en rationeler van vorm.

Afb. 4.2.8 Huidige padenstructuur.

De padenstructuur in het park is gecomponeerd rond zowel de waterpartij als de weide en vormt een rondwandeling. Door de slingerende beweging van de paden worden dan weer doorkijkjes getoond dan weer verhuld. De paden maken de compositie van het park beleefbaar. De paden liggen plaatselijk iets verdiept ten opzichte van de omgeving – mogelijk zijn deze, of opzettelijk afgestoken of dat de paden op natuurlijke wijze zijn ingesleten.

Afb. 4.2.9 Padenstructuur uit 1904.

Een gemiddeld parkpad bedraagt 1.75-1.80 meter. Dan kan men er gemakkelijk met twee personen naast elkaar lopen – met name de brevierpaden. De breedte van een 'spannend en geheim' parkbospad bedraagt in het algemeen 1 meter tot 1.20 meter. Paden vormen zich vaak vanzelf, omdat ze een verbinding zijn tussen twee doelen. Vandaar dat ze ook langzamerhand weer kunnen verdwijnen of opschuiven.

Op de kaart van 1904 is te zien hoeveel en welke paden er in de 20ste eeuw zijn ontworpen en aangelegd. Het was geheel afhankelijk van de functie van het pad of deze paden verhard werden. De paden rondom de moestuinen zullen hoogstwaarschijnlijk verhard zijn geweest, omdat men daar met redelijk zwaar materieel overheen ging.

De padenstructuur in 1904 was uitgebreider en complexer dan de huidige padenstructuur. Daarnaast zijn paden versoberd en zijn enkele paden en doorsteekjes verdwenen.

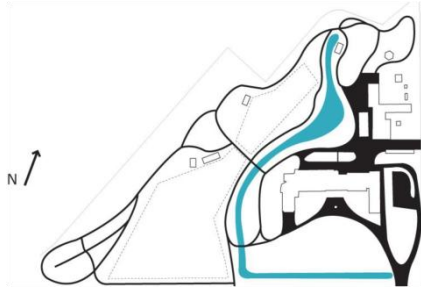
Op de hoogtekaart – AHN (zie afb. 2.2 en 2.2.1) is het reliëf van de verdwenen paden nog net zichtbaar.

Afb. 4.2.10 en 4.2.11 Zicht op de kapel in 1925 met op de voorgrond en afbeelding rechts het verdwenen pad langs de Montfortlaan.

De meeste paden in het park bestaan thans uit halfverharding; één pad, van de kapel naar de achterzijde van het huis, is echter geasfalteerd.

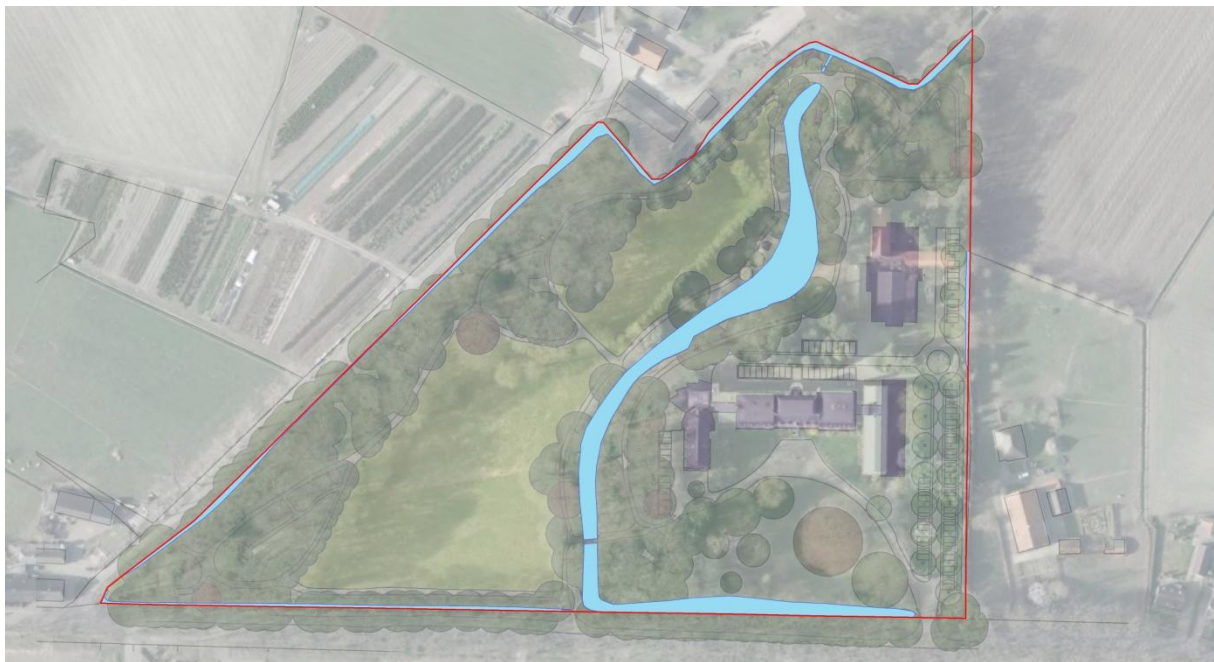
De gebogen oprijlaan is geasfalteerd en de paden, binnen het erf, naar de parkeervoorzieningen en gebouwen zijn verhard (asfalt) of hebben een halfverharding van grind/puin.

Afb. 4.2.12 De Waterpartij.

De landschappelijk gegraven vijverpartij heeft een vloeiende vorm die zich plaatselijk verbreedt en versmalt. Direct achter het huis heeft de waterpartij zich verbreedt tot een vijver. Dit brede gedeelte heeft een geleidelijk aflopende oever; het water is direct te bereiken. Door de verbreding kan de ruimtelijkheid van de aanleg ervaren worden en krijgt het water een duidelijke spiegelfunctie. Daarnaast loop de zichtas vanuit het huis over dit deel van de vijver.

Het smallere traject van de waterpartij ten zuiden van de vijver heeft een veel steilere oever en ligt 1.50 tot 2.00 meter dieper dan het padniveau. Op de meeste plaatsen is het water thans niet direct te bereiken. Aan de zuidelijke rand van het perceel maakt het water een scherpe bocht en vormt het de grens van het entreegebied. Ten noorden van de vijver versmalt het water zich weer, de oever is iets steiler en het water is niet direct bereikbaar. Hier ligt tevens de “bron” van de waterpartij. De overtollige water van de vijver wordt afgevoerd, via een regelbare stuw, op de noordelijk gelegen watergang.

Afb. 4.2.13 Overlay van de waterpartijen op de ondergrond van de toekomstige situatie

Langs de Montfortlaan loopt de watergang, die water naar de gegraven vijvers aangevoerd. Langs de westkant – de doodlopende weg Bijsterveld – loopt een watergang, die afwatert op de noordelijk gelegen watergang en doorloopt in het agrarische gebied.

Aan de oostkant zijn nog de restanten zichtbaar – ter hoogte van de voormalige moestuin – van een scheidingssloot, die niet watervoerend is.

De gegraven vijvers zijn grotendeels beschoeid. Deze beschoeiing is in de jaren '70 van de vorige eeuw door de Paters Montfortanen voor het laatst hersteld en aangebracht.

Thans verkeert de beschoeiing in een matige staat. Door fluctuatie van de waterspiegel en het grotendeels verdwijnen van de beschoeiing is de oeverbelijning vervaagd.

Beschoeiing: wanneer het tijd is om de beschoeiing te vervangen, dan liever dit zo onzichtbaar mogelijk doen. De nieuwe beschoeiing dient zoveel mogelijk onder de waterlijn te worden geplaatst op lijn met het oorspronkelijke waterpeil; natuurlijk uiterlijk en behoud van de beschoeiing.

De waterpartij werd op twee plaatsen overbrugd. Een bruggetje direct zuidwestelijk van de kapel en een bruggetje – thans alleen zichtbaar de landhoofden - direct noordwestelijk van de kapel, waar het pad tussen de parkweiden door loopt.

Afb. 4.2.14 Rustieke brug, gemaakt door de paters. Doorzicht naar achterliggende weide (1909).

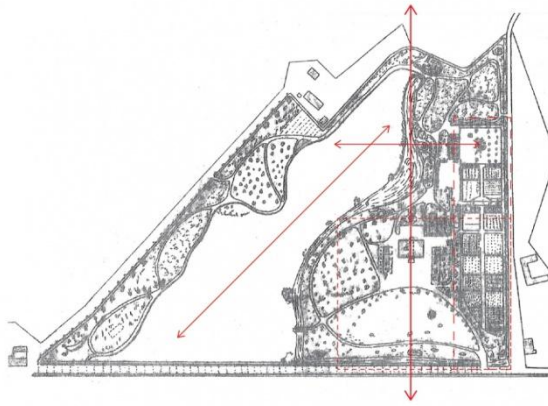

Afb. 4.2.15 Rustieke brug gezien vanuit de weide richting de Montfortlaan (1930).

Thans is de kenmerkende, rustieke brug vervangen door een simpele ijzeren brug, zonder decoratieve waarde.

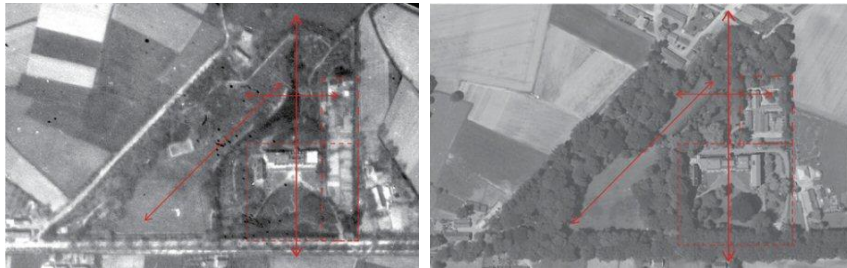

Afb. 4.2.16 en 4.2.17 Herstelde en aangebrachte beschoeiing in de jaren '70; rechts de beschoeiing bij de 'Zwanenburcht'.

Afb. 4.2.18 Zichtassen op de plattegrond van 1904.

De centrale as ligt als een duidelijke noord-zuid as door het huis (voormalige geometrische aanleg). Later wordt ook de vijverpartij op en rond deze hoofdas aangelegd. Over de parkweide ligt een diagonale as. Op het snijpunt van deze belangrijke hoofdasen ligt, toevallig of niet, de Lourdesgrot. Een horizontale as vormt een derde as, die de voormalige boerderij (en moestuin) met de vijver, parkweide en het park verbindt. In de toekomst zal deze as bepalend zijn voor de realisatie van de nieuwe 'Oranjerie'.

Afb. 4.2.19 en 4.2.20 Hoofdasen geprojecteerd op de luchtfoto van 1937 en 2007.

Er zijn thans slechts weinig duidelijke hoofdasen (zie bovenstaande afbeelden) en uitzichten (vista's). De zichtrelatie tussen huis en park is ernstig verstoord door een coniferen aanplant achter het huis. Vanaf de paden zijn er slechts weinig zichten – zowel naar binnen gekeerd als naar buiten gericht. Door de verwildering en opslag van de beplanting en de sterke expansie van de bebouwing zijn er maar weinig zichtrelaties tussen de verschillende (hoofd)onderdelen van het park.

Belangrijk voor de beleving van de ruimtelijkheid zijn de open gebieden: de waterpartij en de weide. Door een versmalling van de waterpartij naar achteren toe, wordt het perspectief vergroot en lijkt het langer/groter dan het daadwerkelijk is. Voor de licht taps toelopende weide geldt hetzelfde, maar is sterk verstoord door de aanplant van coniferen en opslagbomen in het noordelijke deel van de parkweide.

Gebouwen en ornamenten.

Het complex van hoofdgebouwen is door verschillende uitbreidingen en aanbouwsels tot de huidige omvang gekomen. In het centrum van de façade is het huis uit 1772 duidelijk te herkennen. Geheel links van het complex ligt de neogotische kapel uit 1910.

Achter het hoofdgebouw ligt een ratjetoe van bijgebouwen, perceeltjes en de voormalige kloosterboerderij. Verspreid door het park staan allerlei bouwwerkjes en beelden, sommige met een religieuze betekenis, andere zijn functioneel en enkele zijn knutselstukken van de paters. Veel van de bouwwerkjes verkeren in een slechte staat. De volière en de dierenverblijven aan de rand van de parkweide zijn storende elementen.

Uitgangspunt van de gemeente Oirschot is het behoud van de 'kapel', en de Lourdesgrot, de begraafplaats en de Calvarieberg.

Beplanting.

De vele oude, monumentale bomen geven het park een bijzondere kwaliteit, met name enkele bijzondere en goed ontwikkelde solitairen, die beeldbepalend zijn in een (landschappelijke) aanleg en die vanuit de ontwerpgedachte van de aanleg een belangrijke ruimtelijke functie hebben op hun specifieke plek¹¹.

De Paters Montfortanen hebben na 1950 verspreid door het park diverse (naald)bomen en coniferen geplant op voor hen specifieke plaatsen. Na het versoberen en de achteruitgang van het beheer is een overgrote deel van het bomenbestand te beschouwen als opslagbomen - deze bomen zijn bewust of onbewust gehandhaafd: ongewild is hierdoor afbreuk gedaan aan het originele ontwerp dat in landschapsstijl is aangelegd.

Het bomenbestand is aardig gevarieerd, maar bestaat voornamelijk gewone beuken, Amerikaanse eiken en zomereiken. Lindebomen zijn bewust aangeplant. De lindeboom van de liefde en het recht was opgedragen aan de godin Freya; in religieuze opzicht is de linde thans opgedragen aan Maria en heeft de linde een nauwe relatie met de lijfspreuk van de Montfortanen en hun devotie voor Maria.

De heesterlaag binnen de delen van de landschappelijke aanleg zijn vrij compact door een altijd groene ondergroei van voornamelijk rododendron, taxus, Laurierkers, Aucuba en hulst. De rododendron- en taxusgroepen behoren tot de oorspronkelijke aanleg. Deze afschermdende beplanting is typerend voor kloosters waar de aandacht gericht was op het contemplatieve leven binnen het klooster.

De Laurierkers en de Aucuba zijn latere toevoegingen - als snelgroeiende beplanting staat de laurier wel bekend als de 'rododendron' van de 'gewone man' en kan zich explosief uitzaaien. De hulst zal plaatselijk in de aanleg en de randen zijn aangeplant om zijn bladvorm en vruchten; de hulst kan op deze zandgronden zich explosief ontwikkelen ten koste van de oorspronkelijke heestergroepen en inheemse heesters.

Afb. 4.2.21 De huidige heesterlaag binnen de landschappelijke parkaanleg.

Er is veel ongebreidelde wildgroei en opslag van boom- en struikvormers. Daarnaast zijn de randen van de parkweide - met name het zuidelijke deel - overgroeid met ruigtekruiden zoals brandnetel en braam. Het is duidelijk zichtbaar dat het park te kampen heeft met achterstallig onderhoud. De mate van achterstallig onderhoud verschilt echter over de diverse parkonderdelen.

¹¹ De belangrijke en bijzondere monumentale bomen of boomgroepen zijn geïnventariseerd en opgenomen in het inspectierapport (0-meting) - zie ook bijlage 7 met de overzichten van het bomenbestand.

Tuin- en parkhistorische analyse en waardering.

Het hoogtepunt voor Groot Bijsterveld is lastig te bepalen; echter aan het begin van de 20ste eeuw kende het zijn hoogtijdagen, het park was toen in goede staat en was bovendien tot zijn uiteindelijke wasdom gekomen.

Groot Bijsterveld is een voorbeeld van een eenvoudige parkaanleg in de landschapsstijl. Het ontwerp is echter geen vroeg voorbeeld van de late landschapsstijl in Nederland, is niet vernieuwend of zeldzaam en is voor zover bekend niet ontworpen door een bekende landschapsarchitect. Het park is echter regionaal gezien enig in zijn soort.

Veel van de karakteristieke elementen voor een kloostertuin zijn verdwenen, alleen het klooster zelf, de brevierpaden en de religieuze beelden en bouwwerkjes in het park herinneren nog aan een verleden als klooster. Bovengenoemde religieuze laag is, hoewel veel oorspronkelijke decoratieve elementen en objecten zijn verdwenen en versoberd, nog steeds duidelijk waarneembaar.

De belangrijkste visueel-ruimtelijke en structurerende elementen - de waterpartij, de parkweide en het voorterrein - zijn in hoge mate behouden gebleven.

- De historische parkaanleg is op hoofdlijnen goed bewaard gebleven, maar het ontbreekt aan samenhang en verfijning. De parkaanleg is vanaf de tweede helft van de 20^e eeuw 'sleets' geraakt. De visueel-ruimtelijke compositie is onder druk komen te staan door aanplant, verwildering en opslag van de bestaande beplanting en de expansie van de architectuur.
- De padenstructuur is in hoge mate aangepast en versoberd, maar plaatselijk nog wel te herkennen.
- De oorspronkelijk boom- en heesterbeplanting heeft aan kwaliteit ingeboet door uitval van de heesterbeplantingen en overwoekerende situaties van spontane opslag van boom- en struikvormers of bewust aangebrachte latere beplantingen – geen coördinatie of beheer vanuit een doelgericht plan.
- Belangrijke zichten en vista's worden niet meer geaccentueerd. De parkaanleg van Groot Bijsterveld ligt verankerd in het landschap (ook buiten de eigendomssituatie) door diverse zichten op de omgeving en omgekeerd.

Algemeen streefbeeld

- In stand houden van de bestaande historische parkaanleg.
- Herstel van verschillende essentiële parkonderdelen zodat samenhang en verfijning ontstaat in de parkaanleg. De herstelmaatregelen vormen geen letterlijke reconstructie van de historische parkaanleg, maar versterken de historische structuur.
- Een versterkte padenstructuur, die rondwandelingen mogelijk maken en de "losse" onderdelen binnen de aanleg met elkaar verbinden.
- In stand houden en versterken van de beplantingsstructuur - oorspronkelijk boom- en heesterbeplanting - gebaseerd op de historische situatie.
- Het park, de begraafplaats, de Calvarieberg en de Lourdesgrot zijn toegankelijk voor publiek (en bedevaartgangers). Privacy en veiligheid moet gewaarborgd blijven.

Algemene maatregelen

- Herstel van de parkweide en diagonale zichtas naar de situatie uit 1900.
- Herstel van de diverse zichten en vista's; zichtrelaties tussen de verschillende (hoofd)onderdelen van het park.
- Herstel van de padenstructuur gebaseerd op de historische situatie. De paden maken verschillende rondwandelingen mogelijk. Herprofiëren van paden in verband met de ontwatering en voorzien van een toplaag van fijn grind.
- Herstel van de waterpartijen; baggeren, consolideren van de oorspronkelijke oeverbelijning door het plaatsen van beschoeiing en oorspronkelijk waterpeil.
- Het verwijderen van de opslagbomen en de recente aanplant door de Montfortanen na 1950, die ongewild afbreuk doen aan het originele ontwerp dat in landschapsstijl is aangelegd.
- Periodiek controleren en beoordelen van de bestaande beplantingsstructuur – bomenbestand en heestergroepen.
- De historische beplantingsstructuur van de heesterlaag, met name in de parkdelen (zie afb. 4.25), in stand houden door verjonging, versterking van de beplantingen door het aanbrengen en herstellen van bloeiende heesters.

Het verwijderen van de opslagbomen en de recente aanplant door de Montfortanen na 1950, heeft meerdere redenen. Ten eerste om meer openheid te creëren in het park – zichtassen – naar het eigenlijke ontwerp maar ook om ruimte te maken zodat structuurdragende bomen zich beter kunnen ontwikkelen en handhaven zonder dat zij in een voortdurende concurrentie strijd zijn gewikkeld. Een aantal bomen zijn aangetast (zwamvorming) zeer slecht of dood en hebben een verhoogd risico ten aanzien van de directe omgeving.

Dit betekent dat er bomen geveld moeten worden om de structuur van het oorspronkelijke ontwerp zoveel als mogelijk te kunnen herstellen. Het voorstel van de te vellen bomen (recente aanplant) is aangegeven in onderstaande afbeelding (afb. 4.26)¹².

Afb. 4.2.22 Te vellen ● opslagbomen en de recente aanplant door de Montfortanen na 1950.

Een uitzondering vormt het gebied van 'het erf' en de ontwikkelingen van de inrichting en herontwikkeling van het kloostercomplex Groot Bijsterveld volgens de ontwikkelplannen van VB2 Vastgoed¹³.

Afb. 4.2.23 Schematisch ontwikkelplan Groot Bijsterveld

¹² Zie ook bijlage 5 - Boompuntenkaart met daarop de locatie, bijlage 6 – Kaart met te vellen bomen en bijlage 7 - Bomenlijsten met daarop aangegeven de soort en boomnummer.

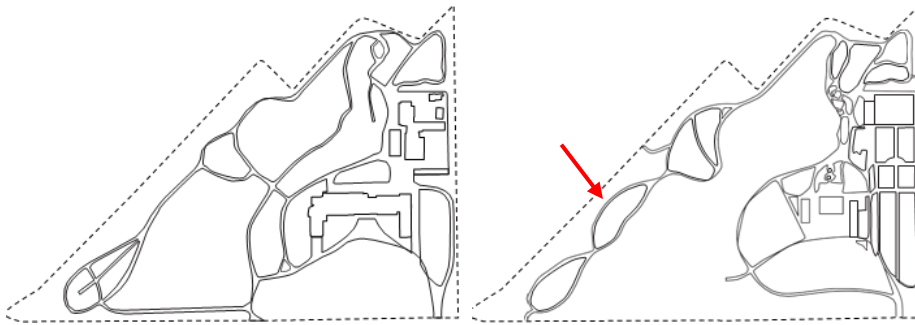
¹³ Hylkema Consultants in opdracht van VB2 Vastgoed

Afb. 4.2.24 Belangrijke (hoofd)zichtassen.

Afb. 4.2.25 Zichten en vista's.

Afb. 4.2.26 en 4.2.27 Paden structuur huidige situatie en situatie in 1904.

Eventueel herstel van de buitenste lus van het Habrakenpad¹⁴ – zie ook afb. 2.2 en 2.2.1.

Afb. 4.2.28 en 4.2.29 Het westelijke pad – Habraken – vanaf de Lourdesgrot

Afb. 4.2.30 en 4.2.31 Het westelijke pad ter hoogte van de Catarina beuk en doorzicht in de richting van de begraafplaats.

Afb. 4.2.32 en 4.2.33 Monumentale beuken en Amerikaanse eiken van het parkdeel rond de begraafplaats en zicht vanaf de beukenhaag langs de Montfortlaan op het zuidwestelijke deel van het park.

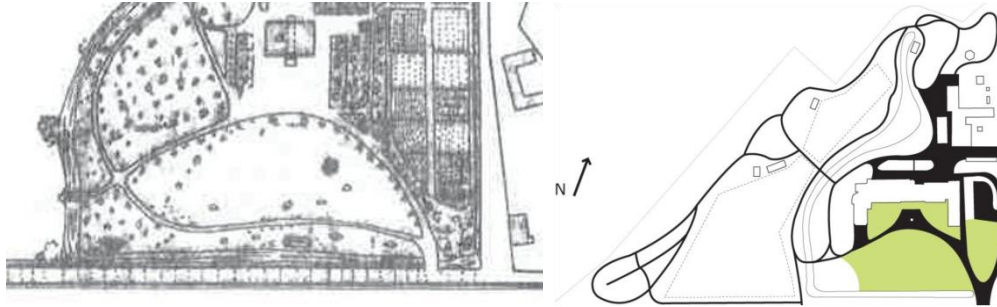
¹⁴ Het westelijk gelegen buitenste pad genoemd naar de aanliggende pachter.

In de hierna volgende paragrafen worden de streefbeelden en de maatregelen van een aantal specifieke onderdelen verder uitgewerkt.

4.3 Entreegebied

Historische gegevens:

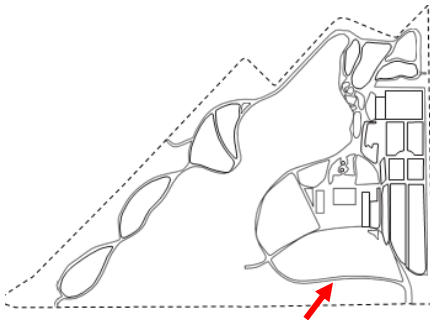
- Op het plattegrond van 1903-1907 is de hoofdopzet zichtbaar.

Afb. 4.3.1 en 4.3.2 Plattegrond 1903-1907 en kader entreegebied.

Analyse / waardering:

- Dit terrein, oorspronkelijk formele aanleg, is landschappelijk omgevormd tot het grote gazon, met daarop enkele monumentale bomen. Het landschappelijke karakter wordt versterkt door de gebogen oprijlaan die voor de verhoogde entree langs loopt.

Afb. 4.3.3 Padenstructuur 1904.

Verdwenen pad langs de Montfortlaan eventueel herstellen

Streefbeeld:

- De hoofdopzet is gebaseerd op de historische situatie op de plattegrond van 1903-1907.
- In stand houden van het gazon met de solitair.
- Open zichtas vanuit het oude kasteel in de richting van de Montfortlaan.
- Verbinding- zichtassen tussen het entreegebied, via de te realiseren verbindingen - glazen corridors, en het achter het kloostercomplex gelegen parkgebied
- Aanleg rond de voorzijde van het kloostercomplex en de kapel uit 1910; in overeenstemming met de inrichtingsplannen van VB2 Vastgoed; met name de vernieuwde doorgangen van het hoofdcomplex naar de kapel en het nieuwe koetshuis.

Maatregelen:

- Herstel van de zichtas door het verwijderen van de opslag (bomen en heesters) langs de waterpartij aan de Montfortlaan; gazon loopt door tot aan het talud van de vijver.
- Vrij stellen van de monumentale solitair en terugdringen beplanting westelijke parkdeel – tegen vak 1b.
- Herstel (optie) verdwenen pad langs de Montfortlaan met aansluitingen op de gebogen oprijlaan.
- Herstel van de historische heesterlaag (aansluiting met westelijke parkdeel – vak 1b), met name het verwijderen van overmatige Laurierkers en Aucuba; in stand houden door verjonging, versterking van de beplantingen door het aanbrengen van rododendron en bloeiende heesters.

Afb. 4.3.4 Verstoorde zichtas vanaf het 'kasteel' naar de Montfortlaan.

Afb. 4.3.5 Zicht op de kapel vanaf het verdwenen pad langs de Montfortlaan; visueel ruimtelijke relatie onderdelen en zichten op het huis, de kapel en de directe omgeving.

Afb. 4.3.6 en 4.3.7 Grote groepen Aucuba in plaats van groepen rododendron.

4.4 Parkweide

Huidige situatie:

De zuidelijke weide begint breed en loopt langzaam smaller toe. Het grondoppervlak is niet geheel vlak, het loopt lichtjes bol af naar de waterpartij. De paden lopen (oorspronkelijk) direct langs de weide en bieden mooie (door)zichten – zie ook afb. 4.29 - over de weide naar de overkant. Langs de weide staan verschillende oude boomgroepen en enkele markante bomen die de aanleg verlevendigen en versterken.

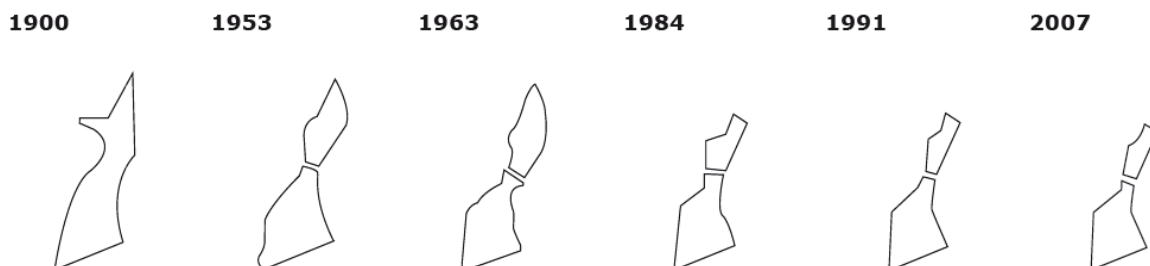
De oorspronkelijk functie van weide werd geleidelijk omgevormd tot parkweide en medio de vorige eeuw in twee afzonderlijke delen gesplitst. Deze scheiding wordt nog eens versterkt door recente aanplant van enkele bomen langs het middenpad, de noordelijke punt en de aanplant van coniferen geplant tussen de weiden en een halve omkadering van coniferen aan de oostzijde van de noordelijke weide.

Afb. 4.4.1 Zones met opslag van bomen, struikvormers en recente aanplant langs de randen van de parkweide.

De zuidelijke parkweide werd tot recent toe beweide door pony's; hetgeen tot verdichting van de bodem en verruiging van het gras heeft geleid. Grote delen bestaan uit pitrus. Daarnaast staat er veel opslag van pioniersoorten zoals: berk, gewone es en esdoorn – zowel langs de randen als in de nog open delen. De randen langs de paden van de zuidelijke weide zijn verruigd met ruigtekruiden zoals: brandnetel en braam. De dierenverblijven zijn een storend beeld voor de zichten, vanuit de rondwandeling, op de solitaire bruine beuk - de Catarina beuk - en de clumb met zware zomereiken aan de noordkant van de zuidelijke weide.

Analyse / waardering:

Afb. 4.4.2 De veranderingen van de parkweide vanaf 1900.

- De parkweide is een belangrijkste visueel-ruimtelijke en structurerend element, die in hoge mate behouden is gebleven.
- Aanwezige diagonale hoofdas over de weide met als 'point de vue' - de Lourdesgrot.
- Dwarsas – zichtas vormt de verbindende relatie tussen parkweide, vergraven vijver en de 'boerderij'.
- Vanaf de paden direct langs de parkweide en het middenpad; diverse (door)zichten over de weide naar de overige onderdelen van de aanleg.
- Zuidelijk gelegen pad - 'Moesenpad' uit 1949/1950 – naar de begraafplaats.

Streefbeeld:

- Open parkweide volgens de situatie van 1953-1963, alsmede handhaving van het 'middenpad' dat de parkweide verdeeld in een noordelijke- en zuidelijke weide.
- Diagonale hoofdas over de weide met als 'point de vue' - de Lourdesgrot.
- Dwarsas – zichtas die de verbindende relatie vormt tussen parkweide, vergraven vijver en de te nieuwe 'Oranjerie'.
- Zichtas vanaf het nieuwe 'paviljoen' op de parkweide.
- Beweiding door vee ('Lakenvelder') of schapen - door derden; deels hooilandbeheer.

Maatregelen:

- Herstel van de parkweide en diagonale zichtas naar de situatie uit 1900, door het verwijderen van de opslagbomen en de recente aanplant door de Montfortanen na 1950, die ongewild afbreuk doen aan het originele ontwerp dat in landschapsstijl is aangelegd.
- Vrijstellen van de opslag in de parkweide en langs de randen.
- Herstel van de padenstructuur rond de parkweide en handhaving 'middenpad' gebaseerd op de historische situatie.
- Herprofilen van paden in verband met de ontwatering en voorzien van een toplaag van fijn grind.
- Inzaaien van de bermen tussen paden en parkweide (eventueel tot het raster) met schaduwgrassoorten en versterken door het aanvullen met Stinzenplanten met een Bijbelse naam of verwijzing daarnaar zoals: Maagdenpalm, Lelietje der Dalen, Salomonszegel e.d..
- Solitaires binnen de parkweide uitrasteren (indien beweide).
- Plaatsen van een passende afrastering (indien beweide).
- Inboeten van de haag (Spaanse aak) aan de zuidoostkant tegen het toegangspad aan de Montfortlaan.

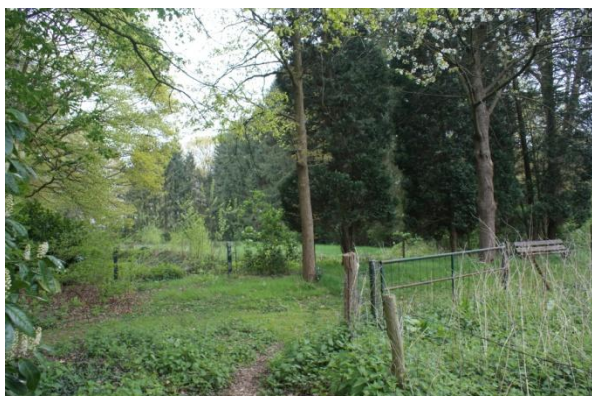
Afb. 4.4.3 en 4.4.4 Sfeerbeeld - open parkweide, eventueel beweide door het Lakenvelder-ras.

Afb. 4.4.5 Zicht in de richting van de noordelijke weide; opslag in de weide en langs de randen.

Afb. 4.4.6 en 4.4.7 Geen zicht vanaf de paden op de parkweide en de overige aanleg door opslag en verruiging langs de randen.

Afb. 4.4.8 en 4.4.9 Noordelijke deel vanaf het middenpad; recente aanplant en rijen met coniferen verstoren de diagonale zichtas met als 'point de vue' - de Lourdesgrot.

4.5 Waterpartijen en directe omgeving

Historische gegevens:

Vermoedelijk is de water- partij ontworpen vanuit een bestaande waterloop, op de topografische militaire kaart te zien als een smal blauw lijntje. Dit is tevens het laagste punt van de buitenplaats.

Huidige situatie:

De landschappelijk gegraven vijverpartij heeft een vloeiende vorm die zich plaatselijk verbreedt en versmalt. Direct achter het huis heeft de waterpartij zich verbreedt tot een vijver. Dit brede gedeelte heeft een geleidelijk aflopende oever; het water is direct te bereiken. Door de verbreding kan de ruimtelijkheid van de aanleg ervaren worden en krijgt het water een duidelijke spiegelfunctie. Daarnaast loop de zichtas vanuit het huis over dit deel van de vijver.

Langs de Montfortlaan loopt de watergang, die het water naar de gegraven vijvers aangevoerd.

De waterpartij werd op twee plaatsen overbrugd. Een bruggetje direct zuidwestelijk van de kapel en een bruggetje – thans alleen zichtbaar de landhoofden - direct noordwestelijk van de kapel, waar het pad tussen de parkweiden door loopt.

De gegraven vijvers zijn grotendeels beschoeid. Deze beschoeiing is in de jaren '70 van de vorige eeuw door de Paters Montfortanen voor het laatst hersteld en aangebracht.

Thans verkeert de beschoeiing in een matige staat. Door fluctuatie van de waterspiegel en het grotendeels verdwijnen van de beschoeiing is de oeverbelijning vervaagd.

In de huidige situatie staat het waterpeil onder niveau; de resterende delen en palen van de beschoeiing liggen boven het 'oorspronkelijke' waterpeil en tussen het huidige talud (insteek walkant) en de beschoeiing is een soort van 'banket' ontstaan door afkalving van de oorspronkelijke oever; met als gevolg bodemverhoging door het inziigende zand en humus. Door ophopingen van blad en takhout worden de waterpartijen plaatselijk sterk belemmerd in de watervoerendheid.

Het overvloedige water van de vijver wordt afgevoerd via een regelbare stuw naar de noordelijk gelegen watergang.

Afb. 4.5.1 Zone met de ligging van de taluds langs de vijver.

Rond de waterpartijen liggen, vanaf de rondgaande paden, de oevers en smalle tot brede taluds.

Het smallere traject van de waterpartij ten zuiden van de verbrede vijver heeft een veel steilere oever en ligt 1.50 tot 2.00 meter dieper dan het padniveau. Op de meeste plaatsen is het water thans niet direct te bereiken door opslag van bomen- en struikvormers langs de oeverlijn en op delen van het talud tussen het pad en de waterpartij.

De zichten vanaf de rondwandeling rond de vijver en de relatie met de andere parkdelen en het kloostercomplex zijn in grote mate verstoord.

Analyse / waardering:

- De vergraven vijver is een belangrijk visueel-ruimtelijke en structurerend element in de aanleg en in hoge mate behouden gebleven volgens de historische situatie op de plattegrond van 1903-1907.
- In feite verdeeld de waterpartij de aanleg in twee delen. Vanaf de wandelpaden rond de waterpartij zijn diverse zichten op - en relaties met - de andere parkdelen en het kloostercomplex.

Streefbeeld:

- Uitgangspunt is de historische situatie op de plattegrond van 1903-1907.
- Een transparante zone van de oevers en taluds rond de waterpartijen.
- In stand houden van de oorspronkelijke solitaire, monumentale bomen in het talud.
- Behoud van de historische heesterlaag.
- Plaatselijk flauw aflopende taluds met gazons; de overige taluds met een waardevolle kruidenlaag.
- Een gecontroleerd, constant en optimaal waterpeil met voldoende aanvoer – geen gebiedsvreemd water met een slechte waterkwaliteit.
- Onzichtbare beschoeiing; zoveel mogelijk onder de waterlijn van het oorspronkelijke waterpeil; behoud vloeiende oeverbelijning - natuurlijk uiterlijk en behoud van de beschoeiing.
- Behoud van het huidige padenpatroon met diverse zichten op - en relaties met - de andere parkdelen en het kloostercomplex.
- Behoud van de 'Zwanenburcht' als ornament – aangebracht door de Paters Montfortanen.
- De waterpartij wordt op twee plaatsen overbrugd. Een brug direct zuidwestelijk van de kapel en een brug direct noordwestelijk van de kapel – verbinding met het 'middenpad' tussen de parkweiden door.

Maatregelen:

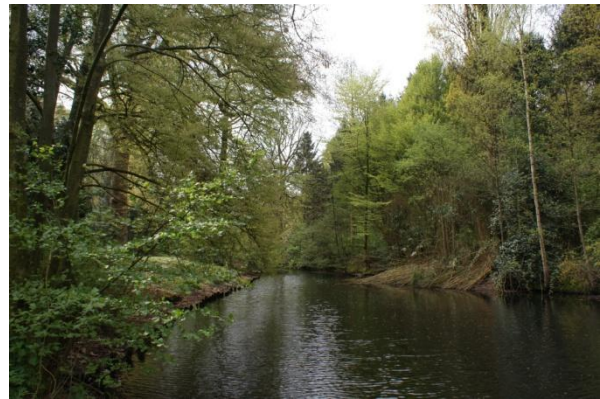
- Vrijstellen van de taluds en oeverlijn door het verwijderen van opslagbomen en recent aangeplante bomen en heesters.
- Baggeren¹⁵ van de waterpartijen en aansluitend herstel van de beschoeiing.
- Herstel van de padenstructuur rond de waterpartijen gebaseerd op de historische situatie.
- Herprofilen van paden in verband met de ontwatering en voorzien van een toplaag van fijn grind.
- Inzaaien van de taluds tussen paden en de waterpartij met een gazonmengsel en/of bloemrijk grasmengsel; eventueel versterken door het aanvullen met Stinzenplanten met een Bijbelse naam of verwijzing daarnaar zoals: Maagdenpalm, Lelietje der Dalen, Salomonszegel e.d..
- Herstel van de historische heesterlaag, met name het verwijderen van overmatige Laurierkers Aucuba en bamboe; in stand houden door verjonging, versterking van de beplantingen door het aanbrengen van groepen rododendron en bloeiende heesters.
- Het plaatsen van een passende brug op de plaats van de thans aanwezige landhoofden.

Afb. 4.5.2 en 4.5.3 Nieuwe brug conform 'Herontwerp Luc Joosten'¹⁶ of uitgevoerd als 'rustieke brug' in Zwitserse chaletstijl, conform de late landschappelijke aanleg.

¹⁵ De baggerspecie kan mogelijk worden opgeslagen in een depot op de parkweide. Na inklinking kan het worden verspreid over de parkweide en na het doorfreen worden ingezaaid met een bloemrijk grasmengsel.

¹⁶ Rapport 251, Herontwerp Groot Bijsterveld, Luc Joosten, september 2009.

Afb. 4.5.4 en 4.5.5 Zichten over de vijver; oeverlijn en taluds met opslag van boom- en struikvormers beperken het zicht op - en de relatie met, de andere delen van de parkaanleg

Afb. 4.5.6 en 4.5.7 De omgeving van de 'Zwanenburcht'; verstoord zicht over vijver in de richting van de huidige 'boerderij' en omgekeerd met de parkweide.

Afb. 4.5.8 en 4.5.9 Recente aanplant van bamboe verstoort het zicht op het verbrede deel van de vijver.

Afb. 4.5.10, 4.5.11 en 4.5.12 Zicht vanaf de voormalige brug op de aanleg achter het kasteel en zicht naar het zuidelijke deel van de vijver; opslag beperkt de visueel ruimtelijke beleving van vijver als structureel element van de landschappelijke aanleg.

Afb. 4.5.13 Zicht op de zuidelijke brug vanaf de Montfortlaan; zware uitgegroeide heestergroepen en opslag domineren het beeld van de taluds langs het zuidelijke deel van de vijver.

Afb. 4.5.14 en 4.5.15 Restanten van de beschoeiing; duidelijk zichtbaar de rand in de oever van het oorspronkelijke waterpeil.

Afb. 4.5.16 en 4.5.17 Vervaging van de oeverblijning en uitspoeling van de oever. Afbeelding rechts - het deel van de vijver langs de Montfortlaan.

4.6 Noordelijk parkdeel

Afb. 4.6.1 en 4.6.2 Huidige situatie en toekomstige situatie.

Afb. 4.6.3 Situatie volgens de plattegrond van 1903-1907.

Huidige situatie:

Het parkdeel wekt thans de indruk van donker, massief en minder transparant door de aanwezigheid van een gesloten heesterbeplanting en verspreide groepen taxus en coniferen.

Afb. 4.6.4 Perken voor de boerderij in 1910.

Ondanks het achterstallig onderhoud en de 'sleetse' indruk heeft dit parkdeel nog restanten van de verfijning van de aanleg uit het begin van de vorige eeuw. De aanleg voor de boerderij langs de vijver – zie naaste afbeelding – doet het vermoeden dat deze nauw aansluit bij het noordelijke parkdeel.

Door opslag van inheemse heestersoorten, recente aanvullingen van groenblijvende heesters en de opslag van een pioniersoort als berk; zijn nog veel bloeiende heesters aanwezig zoals: rododendron, azalea's, forsythia, sneeuwbes etc..

Verspreid, weliswaar uitgegroeid, groepen met de oorspronkelijke aanplant van taxus, buxus en rododendron.

De kleinschalige paden zijn weliswaar versoberd en de aanleg van de volière door de paters is een ongewilde aanvulling van dit mogelijk oude deel van de aanleg uit de periode van voor 1903.

Analyse / waardering:

- De aanleg volgens de situatie van voor 1903 is grotendeels ingepast binnen de landschappelijke aanleg en de aanpassingen van de paters volgens de plattegrond van 1903-1907.
- Het grondpatroon en padenpatroon is ondanks de versobering en latere toevoegingen binnen het terrein, grotendeels in tact.
- Kleinschalige aanleg met diverse groenblijvende heestergroepen en bloeiende heesters.
- Zichten vanaf de rondwandeling buitenom op de directe omgeving

Streefbeeld:

- Een park dat grotendeels is gebaseerd op de historische situatie volgens plattegrond van 1903-1907.
- Het bomenbestand zorgt voor een transparanter beeld.
- Heestergroepen begeleiden de kleinschalige paden, de volière en het Jozefbeeld in de noordelijke punt.
- De aanwezige stinze flora in de bermen en kruidlaag versterken de verwijzing naar de Bijbelse naam en de relatie met het devotiepark.

Maatregelen:

- Opslag van ongewenste boom- en struikvormers verwijderen; verwijderen van bomen - enerzijds om meer openheid te creëren in het park - vrijstellen van solitaires - en anderzijds om ruimte te maken voor de 'gewenste' bomenstructuur – betere ontwikkeling en mindere onderlinge concurrentie.
- Heestergroepen gefaseerd terug snoeien en dunnen. Te fors uitgegroeide heestergroepen terugdringen ten behoeve van de transparantie. Verdwenen of matig ontwikkelde heestergroepen versterken door nieuwe aanplant.
- Heestergroepen van Laurierkers en Aucuba vervangen door gepaste beplanting zoals: b.v. ro-dodendron en azalea.
- Herstellen van de zichten naar het omringende agrarische gebied.
- Inzaaien van de kruidenlaag langs de paden met schaduwgrassoorten en versterken door het aanvullen met Stinzenplanten met een Bijbelse naam of verwijzing daarnaar zoals: Maagdenpalm, Lelietje der Dalen, Salomonszegel e.d..
- Herprofilen van paden in verband met de ontwatering en voorzien van een toplaag van fijn grind.

Afb. 4.6.5 en 4.6.6 Zicht op de noordpunt van het park met het Jozefbeeld in de uiterste noordpunt.

Afb. 4.6.7 en 4.6.8 Smal pad buitenom met zichten op het omringende agrarische gebied.

Afb. 4.6.9 en 4.6.10 Diverse groenblijvende en bloeiende heesters en –groepen langs de kleinschalige paden.

Afb. 4.6.11 en 4.6.12 Azalea's op de voorgrond van groepen groenblijvende taxus en hulst; de volière in deplorabele staat.

Afb. 4.6.13 en 4.6.14 Stinzefflora in de kruidlaag en in de bermen langs de paden.

4.7 De begraafplaats

Historische gegevens:

De begraafplaats ligt op dezelfde plaats als het kerkhof uit de plattegrond van 1903-1907. Vanaf september 1915 werd de begraafplaats in gebruik genomen door de Montfortanen. In 1941 is de begraafplaats vergroot, opgehoogd en aangepast.

Huidige situatie:

De begraafplaats wordt omgeven door taxushagen met een hek voor het middenpad, dat toegang geeft tot de begraafplaats. De letters DS – AM in de toegangspoort staan voor: **"Deus Solus - Ave Maria"** - God alleen, gegroet Maria; het levensmotto van de Montfortanen. Een middenpad van grind leidt naar het kruis; tussen de graven bestaat de toplaag uit rode gravel. Rond de buitenzijde van de omringende haag ligt een strook met vaste planten en stinze flora.

Analyse / waardering:

- De begraafplaats is onderdeel van het devotiepark en zal als zodanig herkenbaar aanwezig blijven.
- De haag accentueert de grenzen van de begraafplaats binnen de algehele aanleg.
- De uniforme kruisen vertegenwoordigen de begraven Montfortanen.

Streefbeeld:

- De vormgeving en aanleg van de begraafplaats is gebaseerd op de historische situatie vanaf 1941; een hoofdpad vanaf de toegang tot het kruisbeeld en zijdelings de rijen graven met uniform kruis.
- Haggen accentueren de grenzen van de begraafplaats.
- De monumentale beplanting van bomen en heestergroepen rond de begraafplaats benadrukken de ligging binnen de landschappelijke aanleg.

Maatregelen:

- Verwijderen van bomen met gevaarstelling (zie ook de maatregelen bij het park) en snoei van de bomen. Bij snoei verwijderen dood hout en sturing geven via de buitenzijde van de kroon.
- Snoei van de omringende haag.
- Onderhoud van het hekwerk.
- Onderhoud van het middenpad en de toplaag van rode gravel op de graven.
- Heestergroepen gefaseerd terugsnijden en dunnen. Te fors uitgegroeide heestergroepen terugdringen ten behoeve van de transparantie. De huidige heestergroepen van Laurierkers versterken door nieuwe, vervangende aanplant van rododendron.

Afb. 4.7.1 De begraafplaats vanaf de toegang.

Afb. 4.7.2 Zicht op de toegang; de begraafplaats omgeven door een taxushaag en omringd door monumentale bomen binnen de landschappelijke aanleg.

Afb. 4.7.3 en 4.7.4 Smalle strook met vaste planten en stinze flora aan de buitenzijde van de haag en heestergroepen van Laurierkers.

5: BIJLAGEN

BIJLAGE 1 Kaart grens plangebied en Digitale Kadastrale Kaart

BIJLAGE 2 Redengevende omschrijving

BIJLAGE 3 Inspectie-indelingskaart: Toponiemen

BIJLAGE 4 Inspectie-indelingskaart: Vakken en afdelingenkaart

BIJLAGE 5 Boompuntenkaart

BIJLAGE 6 Boompuntenkaart – te vellen bomen

BIJLAGE 7 Bomenoverzichten

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Monumentnummer: 31303

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status : Beschermd
Aanwijzingsbesluit :
Inschrijving register : 18-05-1967
Kadaster deel/nummer : 1766/8

Monumentnaam:

Kasteel Oud-Beysterveld

Gemeente:

Oirschot

Provincie:

Noord-Brabant

Plaatselijke aanduiding:

Montfortlaan 12

5688 NM Oirschot

Kadastrale gemeente:

Oirschot

Sectie:

D

Kad.object: App:

2792

Grondperceel:

Omschrijving:

Inleiding

KASTEEL Groot-Bijsterveld, sinds 1903 in gebruik als klooster door de paters Montfortanen. Het geheel is gelegen in een landschappelijk park. Het kasteel is gesticht in 1772 door baron L. Sweerts de Landas, heer van Oirschot. Nadat de paters Montfortanen, de Fils de Marie, er zich gevestigd hadden werd in 1907 de oostelijke vleugel aangebouwd. In 1930 werd de westelijke vleugel aangebouwd, die de in 1910 gebouwde kapel verbond met het kasteel. In 1957 werd aan de oostzijde, haaks op de oostvleugel, nog een fors volume aangebouwd. De bescherming richt zich op het kasteel met de beide zijvleugels.

Omschrijving

Samengesteld volume, bestaande uit het oorspronkelijke KASTEEL, in het verlengde daarvan in oostelijke en westelijke richting uitgebreid met twee vleugels. Het oorspronkelijke kasteel en de vleugels hebben met leien gedekte afzonderlijke afgeknotte schilddaken en vormen samen een langgerekt gebouw in baksteen met vóór en achter doorlopende lijsten. Het kasteel heeft dakkapellen, de vleugels dakvensters. In de voor- en achtergevel risaleren de beide vleugels ten opzichte van het kasteel. Het kasteel, in totaal vijf traveeën breed, heeft een licht vooruitspringende middentravee, beëindigd door een fronton waarop een wijzerplaat en de tekst "Ultima Latet". In de licht vooruitspringende middentravee een dubbele deur met bovenlichten met waaierzwikken in pilasteromlijsting, waar een trap naar toe leidt; daarboven een stenen decoratie met in het midden de letter M. Op de bel-etage en verdieping getoogde vierruitsvensters met dubbele bovenlichten en waaierzwikken onder strekken. Enigszins getoogde dakkapellen met vierruitsvensters met waaierzwikken. Het souterrain heeft getoogde meerruitsvensters onder strek. De

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

achtergevel van het kasteel heeft dezelfde vensters als de voorgevel. In de middentravee over alle bouwlagen een ongelijkzijdige vijfzijdige uitbouw onder plat dak. Op de begane grond een gedenksteen aan de stichter. De beide vleugels zijn eenvoudiger uitgevoerd. De oostelijke vleugel heeft op beide verdiepingen in voor- en achtergevel brede zesruits stalen vensters onder getoogde strek met siermetselwerk in de boogvulling. De westelijke vleugel heeft brede houten "kruis"-vensters met roedenverdeling. Aan de westzijde daarvan bevindt zich een vierlaags aanbouw boven souterrain met plat dak en aan de achterzijde een uitbouw aan het souterrain. In het interieur op de bel-etage in de as van het kasteel een gang met aan weerszijden kamers en aan het einde hiervan een achtzijdig kabinet, voorzien van lambriseringen en binnenluiken met panelen. De gang is voorzien van een eind 18e-eeuws stucplafond; eveneens stucdecoraties boven de deuren. Van souterrain naar kapverdieping een fraaie houten trap met gesneden trappalen en leuning. In het souterrain van het kasteel oude tegelvloeren met stermotief. Haaks op de middengang de langsgangen die doorlopen in de vleugels, voorzien van doorlopende tegelvloeren in patroon, met aan weerszijden kamers en klaslokalen met paneeldeuren, de plafonds boven rondbogen. Op de verdieping dezelfde indeling, eveneens met doorlopende tegelvloeren in de gangen, deels korfbogen. De kapverdiepingen zijn ingedeeld met kleine cellen.

Waardering

KASTEEL Groot-Bijsterveld, uitgebreid tot klooster, van algemeen cultuur- en architectuurhistorisch belang - als voorbeeld van een betrekkelijk eenvoudig 18e-eeuws kasteel; - vanwege de herkenbare gebruiksgeschiedenis, van kasteel naar klooster; - vanwege de gaafheid van het kasteel zowel in interieur als exterieur.

Groot Beijsterveld

Inspectie-indelingskaart

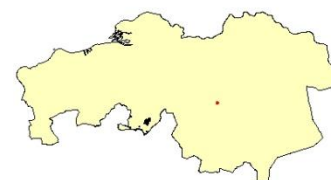
1:1.100

Legenda

 grens bescherming complex	 landschappelijk element	 parkweide	 waterpartij
 Groot_Beijsterveld_GBKN	 laan	 siertuin	 landbouwgrond
 gebouwen	 parkbos	 moestuin	 overig bos
 hakhout	 park	 boomgaard	 overig terrein

0 50 100 200 300 Meters

groene monumentenwacht

Groot Beijsterveld

Inspectie-indelingskaart vakken-afdelingen

1:1.100

Legenda

	Groot_Beijsterveld_GBKN		landschappelijk element		parkweide		waterpartij
	grens bescherming complex		laan		siertuin		landbouwgrond
	gebouwen		parkbos		moestuin		overig bos
	hakhout		park		boomgaard		overig terrein

 groene muur monumentenwacht

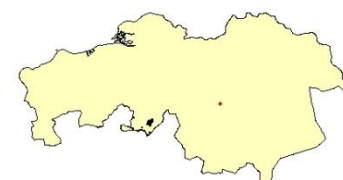
Groot Beijsterveld Legenda

— Groot_Beijsterveld_GBKN	landschappelijk element	parkweide	waterpartij
grens bescherming complex	laan	siertuin	landbouwgrond
gebouwen	parkbos	moestuin	overig bos
hakhout	park	boomgaard	overig terrein

Inspectie-indelingskaart
thema: boompunten

1:1.100

groene monumentenwacht

0 50 100 200 300 Meters

© Stichting Groene Monumentenwacht, 31 januari 2017
ing. V.P.D. Stalman - Groenwacht Nederland

Groot Bijsterveld

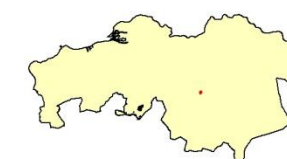
Inspectie-indelingskaart
themakaart: te vellen bomen

1:1.100

Legenda themakaart

- j
- n

groene **mw** monumentenwacht

Bomenlijst solitair en boomgroepen:

boom- nr	soort	vak_afd	tot 10m1	10 tot 20m1	vanaf 20m1	naald- hout conifeer	opmerking	GRMS
40	treurbeuk	1a	☑				onevenwichtige kroon	R/M
41	bruine beuk	1a			☑			R
42	linde	1a			☑			R
43	linde	1a			☑			R
44	zomereik	1a			☑			R
45	gewone beuk	1a			☑		attentieboom zwamvorming	R/M
46	zomereik	1a			☑		V-gaffel	R
47	gewone beuk	1a			☑			R
1	bruine beuk	1b			☑		attentieboom tonderzwam	M
2	gewone beuk	1b			☑			R
3	moerascypres	1b			☑		uitgebroken top; zware takafzet	R
4	hemelboom	1b			☑			R
8	bruine beuk	1b		☑			jonge aanplant - niet monumentaal	R
9	treurbeuk	1b		☑				R/M
11	berk	1b			☑			R
15	zomereik	1b			☑			R
16	amerikaanse eik	1b			☑			R
17	gewone beuk	1b			☑			R
19	plataan	1b			☑			R
20	amerikaanse eik	1b			☑			R
21	paardenkastanje	1b		☑				R
22	amerikaanse eik	1b			☑			R
23	amerikaanse eik	1b			☑			R
24	linde	1b			☑			R
5	plataan	1c			☑			R
25	lep (treurvorm)	1c	☑				geënt; gaten - uitgebroken kop	S
26	linde	1c			☑			R
27	linde	1c			☑			R
28	linde	1c			☑			R
29	linde	1c			☑			R
30	amerikaanse eik	1c			☑			R
31	amerikaanse eik	1c			☑			R
32	amerikaanse eik	1c			☑			R
33	amerikaanse eik	1c			☑			R
34	amerikaanse eik	1c			☑			R
35	amerikaanse eik	1c			☑			R
36	zomereik	1c			☑			R
49	linde	1c			☑		stoof - "verliefde linde"	R
50	gewone beuk	1c			☑			R
52	varenbeuk	1c			☑			R
53	treurwilg	1c			☑		gekandelaberd	R
60	gewone beuk	1c			☑		plakoksel	R
61	zomereik	1c			☑			R
62	gewone beuk	1c			☑			R
63	gewone beuk	1c			☑		meerstammig	R
64	zomereik	1c			☑			R
65	zomereik	1c			☑			R
66	zomereik	1c			☑			R
67	zomereik	1c			☑			R
68	zomereik	1c			☑			R
71	esdoorn	1d		☑				R
72	esdoorn	1d		☑				R
74	acacia	1d			☑			R
77	bruine beuk	1d			☑			R
78	zomereik	1d			☑			R
81	gewone beuk	1d			☑			R
82	zomereik	1d			☑		standplaats in talud	R
83	berk	1d			☑			R

84	gewone beuk	1d				✓	dubbelstam	R
85	berk	1d				✓		R
86	gewone beuk	1d				✓		R
87	gewone beuk	1d				✓	uitgescheurde tak	R/M
88	berk	1d				✓		R
89	witte esdoorn	1d				✓		R
90	berk	1d				✓		R
91	berk	1d				✓		R
92	berk	1d				✓		R
95	berk	1d				✓		R
96	berk	1d				✓		R
97	berk	1d				✓		R
98	zomereik	1d				✓		R
99	acacia	1d				✓		R
101	gewone beuk	1d				✓		R
102	gewone beuk	1d				✓		R
103	zomereik	1d				✓		R
104	zomereik	1d				✓		R
105	berk	1d				✓		R
106	berk	1d				✓		R
59	beverboom	1f	✓				magnolia	R

Totaal: 3 5 71 0

boom- nr	soort	vak_afd	tot 10m1	10 tot 20m1	vanaf 20m1	naald- hout conifeer	opmerking	GRMS
209	zoete kers	2a		✓				R
275	berk	2a			✓		ingroei hедера	R
276	gewone beuk	2a			✓		ingroei hедера	R
7	bruine beuk	2b			✓		Catarina beuk	R
130	zomereik	2b			✓			R
131	zomereik	2b			✓			R
132	bruine beuk	2b			✓			R
133	zomereik	2b			✓			R
134	acacia	2b			✓			R
135	zomereik	2b			✓			R
136	zomereik	2b			✓			R
137	acacia	2b			✓			R
139	berk	2b			✓			R
140	gewone es	2b			✓		standplaats in het talud	R
141	zomereik	2b			✓			R
142	zomereik	2b			✓			R
142	zomereik	2b			✓			R
143	zomereik	2b			✓			R
170	zomereik	2b			✓			R
171	zoete kers	2b		✓			screefstand	R
213	gewone beuk	2b			✓			R
214	gewone beuk	2b			✓			R
215	berk	2b			✓			R
216	zomereik	2b			✓			R
217	bruine beuk	2b			✓			R
218	gewone beuk	2b			✓			R
219	gewone beuk	2b			✓			R
220	gewone beuk	2b			✓			R
223	amerikaanse eik	2b			✓			R
224	amerikaanse eik	2b			✓			R
225	gewone beuk	2b			✓			R

226	tamme kastanje	2b	✓	R
227	gewone beuk	2b	✓	R
228	gewone beuk	2b	✓	R
232	gewone beuk	2b	✓	R
233	gewone beuk	2b	✓	R
234	gewone beuk	2b	✓	R
235	gewone beuk	2b	✓	R
236	gewone beuk	2b	✓	R
237	gewone beuk	2b	✓	R
238	gewone beuk	2b	✓	R
239	gewone es	2b	✓	R
240	amerikaanse eik	2b	✓	R
241	amerikaanse eik	2b	✓	R
242	amerikaanse eik	2b	✓	R
243	gewone beuk	2b	✓	R
244	gewone beuk	2b	✓	R
245	gewone beuk	2b	✓	R
246	zomereik	2b	✓	R
247	zomereik	2b	✓	R
248	zomereik	2b	✓	R
249	zomereik	2b	✓	R
250	zomereik	2b	✓	R
251	zomereik	2b	✓	R
252	amerikaanse eik	2b	✓	R
253	amerikaanse eik	2b	✓	R
254	amerikaanse eik	2b	✓	R
255	zomereik	2b	✓	R
256	zomereik	2b	✓	R
257	amerikaanse eik	2b	✓	R
258	amerikaanse eik	2b	✓	R
259	zomereik	2b	✓	R
260	zomereik	2b	✓	R
263	zomereik	2b	✓	R
264	berk	2b	✓	R
265	zomereik	2b	✓	R
266	plataan	2b	✓	R
267	plataan	2b	✓	R
269	zomereik	2b	✓	R
270	zomereik	2b	✓	R
271	zomereik	2b	✓	R
272	zomereik	2b	✓	R
272	amerikaanse eik	2b	✓	R
277	zomereik	2b	✓	R
278	zomereik	2b	✓	R
279	amerikaanse eik	2b	✓	S
280	zomereik	2b	✓	R
281	gewone beuk	2b	✓	R
282	gewone beuk	2b	✓	R
284	zomereik	2b	✓	R
285	zomereik	2b	✓	R
286	amerikaanse eik	2b	✓	R
287	amerikaanse eik	2b	✓	R
288	amerikaanse eik	2b	✓	R
289	gewone beuk	2b	✓	R
300	plataan	2b	✓	R
301	zomereik	2b	✓	R
302	zomereik	2b	✓	R
304	amerikaanse eik	2b	✓	R
305	amerikaanse eik	2b	✓	R
306	zomereik	2b	✓	R
307	gewone beuk	2b	✓	R
308	gewone beuk	2b	✓	R
310	berk	2b	✓	R

gaffel vorming

311	amerikaanse eik	2b		☒		
312	amerikaanse eik	2b		☒		R
313	amerikaanse eik	2b		☒		R
314	amerikaanse eik	2b		☒		R
315	amerikaanse eik	2b		☒		R
316	amerikaanse eik	2b		☒		R
317	amerikaanse eik	2b		☒		R
318	amerikaanse eik	2b		☒		R
319	amerikaanse eik	2b		☒		R
320	amerikaanse eik	2b		☒		R
321	amerikaanse eik	2b		☒		R
322	amerikaanse eik	2b		☒		R
323	amerikaanse eik	2b		☒		R
324	gewone beuk	2b		☒		R
325	gewone beuk	2b		☒		R
326	gewone beuk	2b		☒		R
327	gewone beuk	2b		☒		R
328	gewone beuk	2b		☒		R
329	gewone beuk	2b		☒		R
330	berk	2b	☒			R
331	acacia	2b	☒		ingroei hедера	R
332	acacia	2b	☒		ingroei hедера	R
333	acacia	2b	☒		ingroei hедера	R
334	acacia	2b	☒		ingroei hедера	R
335	acacia	2b	☒		ingroei hедера	R
336	bruine beuk	2b	☒			R
337	amerikaanse eik	2b		☒		R
338	amerikaanse eik	2b		☒		R
339	zomereik	2b		☒		R
341	gewone beuk	2b		☒		R
342	gewone beuk	2b		☒		R
343	gewone beuk	2b		☒		R
344	gewone beuk	2b		☒		R
345	gewone beuk	2b		☒		R
346	gewone beuk	2b		☒		R
347	gewone beuk	2b		☒		R
348	gewone beuk	2b		☒		R
349	gewone beuk	2b		☒		R
350	gewone beuk	2b		☒		R
351	gewone beuk	2b		☒		R
352	amerikaanse eik	2b		☒		R
353	amerikaanse eik	2b		☒		R
354	amerikaanse eik	2b		☒		R
355	amerikaanse eik	2b		☒		R
356	amerikaanse eik	2b		☒		R
357	amerikaanse eik	2b		☒		R
358	amerikaanse eik	2b		☒		R
359	amerikaanse eik	2b		☒		R
360	gewone beuk	2b		☒	gaffel vorming	R
361	gewone beuk	2b		☒		R
362	gewone beuk	2b		☒		R
363	gewone beuk	2b		☒		R
145	zomereik	2c		☒		R
146	zomereik	2c		☒		R
147	zomereik	2c		☒		R
148	zomereik	2c		☒	standplaats in het talud	R
149	zomereik	2c		☒		R
151	gewone es	2c		☒		R
154	italiaanse popu- lier	2c		☒		R
155	italiaanse popu- lier	2c		☒		R
159	watercypres	2c		☒	jonge aanplant - niet monumentaal	R
160	gewone es	2c			dood op stam	S

6	zomereik	2d	☒	scieefstand
365	zomereik	2d	☒	
366	gewone es	2d	☒	
367	sierkers	2d	☒	
368	bruine beuk	2d	☒	
369	zomereik	2d	☒	
370	(zomereik)	2d		stobbe zomereik
371	gewone es	2d	☒	
372	gewone es	2d	☒	

R
R
R
R
R
R

R
R

Totaal: **0 9 154 1**

Aanplant na jaren '50 en opslagbomen:

boom-nr	soort	vak_afd	tot 10m1	10 tot 20m1	vanaf 20m1	naaldhout conifeer	opmerking	GRMS
38	bruine beuk						Montfortlaan; laanboom gemeente	
39	iep (spp- 'Monumentale')	1a	☑				jonge aanplant	R
10	sierkers	1b	☑				aanplant jaren '50	R
37	paardenkastanje	1c		☑			opslagboom - niet monumentaal	R
51	gewone beuk	1c		☑			opslagboom - niet monumentaal	R
75	berk	1d		☑			opslagboom - niet monumentaal	R
76	zomereik	1d		☑			opslagboom - niet monumentaal	R
79	zomereik	1d		☑			opslagboom - niet monumentaal	R
80	zomereik	1d		☑			opslagboom - niet monumentaal	R
93	zomereik	1d		☑			opslagboom - niet monumentaal	R
94	zomereik	1d		☑			opslagboom - niet monumentaal	R
100	gewone beuk	1d		☑			opslagboom - niet monumentaal	R
112	gewone beuk	1d		☑			opslagboom - niet monumentaal	R
115	zomereik	1d	☑				opslagboom - niet monumentaal	R
69	gewone es	1e			☑		opslagboom - niet monumentaal	R
70	zomereik	1e		☑			opslagboom - niet monumentaal	R
54	gewone beuk	1f			☑		opslagboom - niet monumentaal	R
55	libanon cedar	1f				☑	aanplant jaren '50	R
56	libanon cedar	1f				☑	aanplant jaren '50	R
57	esdoorn (spec)	1f		☑			aanplant jaren '50 - gaffel vorming	R
58	esdoorn (spec)	1f		☑			aanplant jaren '50	R
162	tamme kastanje	2a		☑			jonge aanplant – eventueel handhaven	R
163	tamme kastanje	2a		☑			jonge aanplant – eventueel handhaven	R
164	tamme kastanje	2a		☑			jonge aanplant – eventueel handhaven	R
165	tamme kastanje	2a		☑			jonge aanplant – eventueel handhaven	R
166	tamme kastanje	2a		☑			jonge aanplant – eventueel handhaven	R
210	zomereik	2a			☑		opslagboom - niet monumentaal	R
211	paardenkastanje	2a		☑			jonge aanplant - niet monumentaal	R
212	paardenkastanje	2a		☑			jonge aanplant - niet monumentaal	R
274	haagbeuk	2a	☑				jonge aanplant - niet monumentaal	R
283	berk	2a		☑			opslagboom - niet monumentaal	R
309	zomereik	2a			☑		opslagboom - niet monumentaal	R
229	gewone beuk	2b			☑		opslagboom - niet monumentaal	R
230	gewone beuk	2b			☑		opslagboom - niet monumentaal	R
231	gewone beuk	2b			☑		opslagboom - niet monumentaal	R
261	gewone beuk	2b		☑			opslagboom - niet monumentaal	R
262	gewone beuk	2b		☑			opslagboom - niet monumentaal	R
268	gewone beuk	2b		☑			opslagboom - niet monumentaal	R
273	zomereik	2b	☑				opslagboom - niet monumentaal	R
303	gewone beuk	2b		☑			opslagboom - niet monumentaal	R
150	zomereik	2c		☑			opslagboom - niet monumentaal	R
152	tamme kastanje	2c		☑			jonge aanplant - niet monumentaal	R
153	tamme kastanje	2c		☑			jonge aanplant - niet monumentaal	R
156	haagbeuk	2c		☑			jonge aanplant - niet monumentaal	R
157	gewone beuk	2c		☑			opslagboom - niet monumentaal	R
158	haagbeuk	2c		☑			jonge aanplant - niet monumentaal	R
161	gewone beuk	2c			☑		opslagboom - niet monumentaal	R
364	zomereik	2d			☑		opslagboom - niet monumentaal	R
38	bruine beuk						Montfortlaan; laanboom gemeente	
Totaal:			5	31	9	2		

Naalddhout en coniferen:

boom-nr	soort	vak	afd	tot 10m1	10 tot 20m1	vanaf 20m1	naalddhout conifeer	opmerking	GRMS
48	reuze zilverspar	1a					☑	naalddhout	R
387	coniferen-groep	1a					☑	conifeer - aanplant jaren '50	R/M
389	coniferen-groep	1a					☑	conifeer - aanplant jaren '50	R/M
390	coniferen-groep	1a					☑	conifeer - aanplant jaren '50	R/M
391	coniferen-groep	1a					☑	conifeer - aanplant jaren '50	R/M
392	coniferen-groep	1a					☑	conifeer - aanplant jaren '50	R/M
393	coniferen-groep	1a					☑	conifeer - aanplant jaren '50	R/M
394	coniferen-groep	1a					☑	conifeer - aanplant jaren '50	R/M
395	coniferen-groep	1a					☑	conifeer - aanplant jaren '50	R/M
396	coniferen-groep	1a					☑	conifeer - aanplant jaren '50	R/M
397	coniferen-groep	1a					☑	conifeer - aanplant jaren '50	R/M
398	coniferen-groep	1a					☑	conifeer - aanplant jaren '50	R/M
399	coniferen-groep	1a					☑	conifeer - aanplant jaren '50	R/M
400	coniferen-groep	1a					☑	conifeer - aanplant jaren '50	R/M
401	coniferen-groep	1a					☑	conifeer - aanplant jaren '50	R/M
402	coniferen-groep	1a					☑	conifeer - aanplant jaren '50	R/M
403	coniferen-groep	1a					☑	conifeer - aanplant jaren '50	R/M
404	coniferen-groep	1a					☑	conifeer - aanplant jaren '50	R/M
405	coniferen-groep	1a					☑	conifeer - aanplant jaren '50	R/M
406	coniferen-groep	1a					☑	conifeer - aanplant jaren '50	R/M
407	coniferen-groep	1a					☑	conifeer - aanplant jaren '50	R/M
408	coniferen-groep	1a					☑	conifeer - aanplant jaren '50	R/M
409	coniferen-groep	1a					☑	conifeer - aanplant jaren '50	R/M
410	coniferen-groep	1a					☑	conifeer - aanplant jaren '50	R/M
411	coniferen-groep	1a					☑	conifeer - aanplant jaren '50	R/M
412	coniferen-groep	1a					☑	conifeer - aanplant jaren '50	R/M
413	coniferen-groep	1a					☑	conifeer - aanplant jaren '50	R/M
414	coniferen-groep	1a					☑	conifeer - aanplant jaren '50	R/M
415	coniferen-groep	1a					☑	conifeer - aanplant jaren '50	R/M
416	coniferen-groep	1a					☑	conifeer - aanplant jaren '50	R/M
417	coniferen-groep	1a					☑	conifeer - aanplant jaren '50	R/M
418	coniferen-groep	1a					☑	conifeer - aanplant jaren '50	R/M
419	coniferen-groep	1a					☑	conifeer - aanplant jaren '50	R/M
420	coniferen-groep	1a					☑	conifeer - aanplant jaren '50	R/M
421	coniferen-groep	1a					☑	conifeer - aanplant jaren '50	R/M
422	coniferen-groep	1a					☑	conifeer - aanplant jaren '50	R/M
423	coniferen-groep	1a					☑	conifeer - aanplant jaren '50	R/M
424	coniferen-groep	1a					☑	conifeer - aanplant jaren '50	R/M
425	coniferen-groep	1a					☑	conifeer - aanplant jaren '50	R/M
426	coniferen-groep	1a					☑	conifeer - aanplant jaren '50	R/M
427	coniferen-groep	1a					☑	conifeer - aanplant jaren '50	R/M
428	coniferen-groep	1a					☑	conifeer - aanplant jaren '50	R/M
12	fijnspar	1b					☑	naalddhout	R
13	fijnspar	1b					☑	naalddhout	R
14	fijnspar	1b					☑	naalddhout	R
116	fijnspar	1c					☑	naalddhoutgroep	R
117	fijnspar	1c					☑	naalddhoutgroep	R
118	fijnspar	1c					☑	naalddhoutgroep	R
119	fijnspar	1c					☑	naalddhoutgroep	R
120	fijnspar	1c					☑	naalddhoutgroep	R
121	fijnspar	1c					☑	naalddhoutgroep	R

373	thuja	1c	☑	conifeer - niet monumentaal	R/M
374	thuja	1c	☑	conifeer - niet monumentaal	R/M
375	thuja	1c	☑	conifeer - niet monumentaal	R/M
376	thuja	1c	☑	conifeer - niet monumentaal	R/M
378	thuja	1c	☑	conifeer - niet monumentaal	R/M
379	thuja	1c	☑	conifeer - niet monumentaal	R/M
380	thuja	1c	☑	conifeer - niet monumentaal	R/M
381	thuja	1c	☑	conifeer - niet monumentaal	R/M
382	thuja	1c	☑	conifeer - niet monumentaal	R/M
383	thuja	1c	☑	conifeer - niet monumentaal	R/M
73	thuja	1d	☑	stamstuk/conifeer	S
107	fijnspar	1d	☑	naaldhout	R
108	fijnspar	1d	☑	naaldhout	R
109	fijnspar	1d	☑	naaldhout	R
113	larix	1d	☑	naaldhout	R
122	fijnspar	1e	☑	naaldhoutgroep	R/M
123	fijnspar	1e	☑	naaldhoutgroep	R/M
124	fijnspar	1e	☑	naaldhoutgroep	R/M
125	fijnspar	1e	☑	naaldhoutgroep	R/M
126	fijnspar	1e	☑	naaldhoutgroep	R/M
127	fijnspar	1e	☑	naaldhoutgroep	R/M
128	fijnspar	1e	☑	naaldhoutgroep	R/M
129	fijnspar	1e	☑	naaldhoutgroep	R/M
55	libanon ceder	1f	☑	aanplant jaren '50	R
56	libanon ceder	1f	☑	aanplant jaren '50	R
176	thuja	2a	☑	coniferen-rij - niet monumentaal	R
177	thuja	2a	☑	coniferen-rij - niet monumentaal	R
178	thuja	2a	☑	coniferen-rij - niet monumentaal	R
179	thuja	2a	☑	coniferen-rij - niet monumentaal	R
180	thuja	2a	☑	coniferen-rij - niet monumentaal	R
181	thuja	2a	☑	coniferen-rij - niet monumentaal	R
182	thuja	2a	☑	coniferen-rij - niet monumentaal	R
183	thuja	2a	☑	coniferen-rij - niet monumentaal	R
184	thuja	2a	☑	coniferen-rij - niet monumentaal	R
185	thuja	2a	☑	coniferen-rij - niet monumentaal	R
186	thuja	2a	☑	coniferen-rij - niet monumentaal	R
187	thuja	2a	☑	coniferen-rij - niet monumentaal	R
188	thuja	2a	☑	coniferen-rij - niet monumentaal	R
189	thuja	2a	☑	coniferen-rij - niet monumentaal	R
190	thuja	2a	☑	coniferen-rij - niet monumentaal	R
191	thuja	2a	☑	coniferen-rij - niet monumentaal	R
192	thuja	2a	☑	coniferen-rij - niet monumentaal	R
193	thuja	2a	☑	coniferen-rij - niet monumentaal	R
194	thuja	2a	☑	coniferen-rij - niet monumentaal	R
195	thuja	2a	☑	coniferen-rij - niet monumentaal	R
196	thuja	2a	☑	coniferen-rij - niet monumentaal	R
197	thuja	2a	☑	coniferen-rij - niet monumentaal	R
198	thuja	2a	☑	coniferen-rij - niet monumentaal	R
199	thuja	2a	☑	coniferen-rij - niet monumentaal	R
200	thuja	2a	☑	coniferen-rij - niet monumentaal	R
201	thuja	2a	☑	coniferen-rij - niet monumentaal	R
202	thuja	2a	☑	coniferen-rij - niet monumentaal	R
203	thuja	2a	☑	coniferen-rij - niet monumentaal	R
204	thuja	2a	☑	coniferen-rij - niet monumentaal	R
205	thuja	2a	☑	coniferen-rij - niet monumentaal	R
206	thuja	2a	☑	coniferen-rij - niet monumentaal	R
207	thuja	2a	☑	coniferen-rij - niet monumentaal	R
208	thuja	2a	☑	coniferen-rij - niet monumentaal	R

340	thuja	2a	☒	conifeer - niet monumentaal	R
167	grove den	2b	☒	naaldhout	R
168	weymouthden	2b	☒	naaldhout	R
169	weymouthden	2b	☒	naaldhout	R
172	weymouthden	2b	☒	naaldhout	R
173	thuja	2b	☒	conifeer	R
174	thuja	2b	☒	conifeer	R
175	thuja	2b	☒	conifeer	R
221	fijnspar	2b	☒	naaldhout	R
222	fijnspar	2b	☒	naaldhout	R
159	watercypres	2c	☒	jonge aanplant - niet monumentaal	R

Totaal: 120

Gevelsteen achterzijde Kasteel Groot Bijsterveld

Beheersplan

Algemeen

Laatst gewijzigd: 27 april 2017